

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Diplomová práce

Důchodová reforma v ČR, zhodnocení II. a III. pilíře

Veronika Voráčková

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomických teorií

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Voráčková Veronika

Provoz a ekonomika

Název práce

Důchodová reforma v ČR, zhodnocení II. a III. pilíře

Anglický název

Pension reform in the Czech Republic, evaluation of the second and third pillar

---

Cíle práce

Cílem práce je zhodnocení důchodové reformy v ČR, rozebrání výhod a nevýhod vstupu do druhého a třetího pilíře důchodového systému a srovnání s jinými možnostmi spoření na období odchodu do penze.

Metodika

Pro zpracování literární rešerše bude využita metoda studia odborné literatury zabývající se sociální problematikou zaměřenou na důchodový systém. Aktuální informace budou čerpány z novin, časopisů a elektronických zdrojů. V praktické části bude zpracován modelový příklad, dále pak analýza a komparace možností spoření.

Harmonogram zpracování

Teoretická část: 10/2013

Praktická část: 02/2014

Rozsah textové části

60 - 80 stran

Klíčová slova

důchod, důchodové pojištění, penzijní fond, penzijní připojištění, pilíř, reforma, sociální politika

Doporučené zdroje informací

PŘIB, Jan a Vladimír VOŘÍŠEK. Důchodové pojištění v České republice. 6., aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2000, 319 s. ISBN 80-726-3035-0.

ŠULC, Jaroslav a Petr ILLETŠKO. Penzijní připojištění. 1. vyd. Praha: Grada, 2000, 164 s. Finance (Grada Publishing). ISBN 80-716-9979-9.

JANDA, Josef. Zajištění na stáří: jak se co nejlépe připravit na podzim života. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 197 s. Finance pro každého. ISBN 978-80-247-4400-1.

PŘIB, Jan. Kdy do důchodu a za kolik. 13. aktualizované vyd. Praha: Grada, 2012, 139 s. ISBN 978-802-4740-904.

ÚZ 908 Důchodové a penzijní spoření. Ostrava: Sagit, 2012, 176 s. ISBN 978-80-7208-931-4.

Vedoucí práce

Breuerová Růžena, Ing., CSc.

Termín odevzdání

březen 2014

doc. Ing. Josef Brčák, CSc.
Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr. h. c.
Děkan fakulty

V Praze dne 1.11.2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci: "Důchodová reforma v ČR, zhodnocení II. a III. pilíře" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 26. listopadu 2014

Veronika Voráčková

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé diplomové práce Ing. Růženě Breuerové, CSc., za cenné rady, odborné vedení a připomínky, které mi poskytovala v průběhu zpracování této diplomové práce.

DŮCHODOVÁ REFORMA V ČR, ZHODNOCENÍ II. A III. PILÍŘE

PENSION REFORM IN THE CZECH REPUBLIC, EVALUATION OF THE SECOND AND THIRD PILLAR

Souhrn

Tato diplomová práce se zabývá problematikou důchodové reformy 2013 v České republice. V práci jsou vysvětleny jednotlivé pojmy týkající se důchodů. Dále jsou rozebrány druhy důchodů, penzijní fondy a jednotlivé pilíře důchodového systému v České republice. Kromě produktů penzijního systému jsou uvedeny i jiné produkty, které jsou možné využít na důchodové spoření. V praktické části diplomové práce jsou rozebrány dva modelové příklady. Na základě údajů v těchto modelových příkladech je porovnáno, zda se vyplatí vstoupit do druhého pilíře či nikoliv. Dále jsou vzájemně porovnány spořicí produkty důchodové reformy - II. a III. pilíř. Kromě II. a III. pilíře jsou dle míry rizika porovnány i jiné produkty, kterými lze také spořit na důchodový věk. Na základě stanovených kritérií jsou zvoleny ty nejvhodnější.

Summary

This thesis deals with the issue of pension reform in 2013 in the Czech Republic. The thesis explained the different concepts related to pensions. There are also analyzed types of pensions, pension funds and individual pillar of the pension system in the Czech Republic. In addition to the products of the pension system are given and other products that can be used for retirement savings. In the practical part of the thesis analysis two model examples. On the basis of the data in the model example is a comparison of whether it pays to join the second pillar or not. There are also compared with each other savings products pension reform - II. and III. pillar. Besides II. and III. pillars are in accordance with the level of risk compared to other products as well, which can also save money for retirement. On the basis of established criteria are selected the most suitable.

Klíčová slova

důchod, důchodová reforma, důchodový věk, investování, penze, pilíř, spoření, spořicí produkt, penzijní fond

Keywords

retirement, pension reform, retirement age, investing, pension, pillar, saving, savings products, pension fund

Obsah

1. Úvod.....	5
2. Cíl práce a metodika	7
2.1. Cíl práce	7
2.2. Metodika	7
3. Teoretická východiska důchodové reformy v ČR	9
3.1. Vysvětlení pojmů	9
3.1.1. Důchodové pojištění	9
3.1.2. Účast na důchodovém pojištění	10
3.1.3. Důchodový věk	10
3.2. Druhy důchodů.....	11
3.2.1. Starobní důchod	12
3.2.2. Invalidní důchod	13
3.2.3. Pozůstalostní důchody	14
3.3. Důchodová reforma.....	15
3.3.1. Tři pilíře důchodové reformy.....	16
3.3.2. Druhy fondů.....	23
3.3.3. Formy výplat důchodu ve II. pilíři.....	24
3.4. Možnosti spoření mimo důchodový systém.....	25
4. Analýza možností spoření na důchod	33
4.1. První modelový příklad.....	33
4.1.1. Státní důchod - I. pilíř	36
4.1.2. Důchodové spoření - II. pilíř.....	37
4.1.3. Doplnkové penzijní spoření - III. pilíř	39
4.1.4. Pravidelné investice	43
4.1.5. Stavební spoření.....	45

4.1.6.	Hypotéka	47
4.2.	Druhý modelový příklad	49
4.2.1.	Státní důchod - I. pilíř	50
4.2.2.	Důchodové spoření - II. pilíř.....	51
4.2.3.	Doplňkové penzijní spoření - III. pilíř	52
4.2.4.	Pravidelné investice	56
4.2.5.	Stavební spoření.....	56
4.2.6.	Hypotéka	57
5.	Zhodnocení výsledků a doporučení	60
6.	Závěr	65
7.	Seznam použitých zdrojů.....	67
8.	Přílohy.....	73

Seznam tabulek

Tabulka 1:	Výše důchodu při spoření ve II. pilíři.....	39
Tabulka 2:	Výše důchodu při spoření ve III. pilíři	40
Tabulka 3:	Výše důchodu při spoření ve III. pilíři včetně příspěvku zaměstnavatele.....	41
Tabulka 4:	Výše důchodu při spoření ve II. i III. pilíři.....	42
Tabulka 5:	Předpokládaná naspořená částka při stavebním spoření.....	46
Tabulka 6:	Výše důchodu při spoření ve II. pilíři.....	51
Tabulka 7:	Výše důchodu při spoření ve III. pilíři	53
Tabulka 8:	Výše důchodu při spoření ve III. pilíři včetně příspěvku zaměstnavatele.....	54
Tabulka 9:	Výše důchodu při spoření ve II. i III. pilíři.....	55
Tabulka 10:	Naspořená částka ve stavebním spoření	57

1. Úvod

Téma diplomové práce je "Důchodová reforma v ČR, zhodnocení II. a III. pilíře." Toto téma je velice problematické, jelikož zatím nebylo nalezeno optimální řešení, které by zmírnilo nedostatek financí na vyplácení důchodů. V České republice je stále využíván průběžný systém vyplácení státních důchodů, neboli I. pilíř, který je založený na solidaritě mezi generacemi. Tento systém prvně použil v 19. století německý kancléř Otto von Bismarck. Principem je, že z příspěvků současného ekonomicky aktivního obyvatelstva je vyplácen důchod současnému již neaktivnímu obyvatelstvu. V té době se jednalo o dobré řešení, avšak v současnosti již tento systém není dlouhodobě udržitelný, a proto je důchodová reforma nezbytným krokem. Hlavním z problémů je, že dochází k prodlužování průměrné délky života a tím se i prodlužuje doba vyplácení důchodů. Již se nelze plně spoléhat na podporu státu a je nutné začít uvažovat nad zajištěním na stáří ze svých vlastních finančních prostředků.

Od 1. ledna 2013 vstoupil v platnost tzv. II. pilíř, který poskytuje možnost spořit si na svou penzi na individuálních účtech. Součástí této reformy je také změna již zavedeného III. pilíře, dříve nazývaného penzijního připojištění, nyní doplňkového penzijního spoření. Kromě těchto dvou pilířů lze ale využít i jiné druhy spoření či investování, kterými lze zhodnotit své volné finanční prostředky a dále je využít na přilepšení si v důchodovém věku. S odkládáním peněz na důchod je nejlepší začít co nejdříve. Hlavním důvodem je, aby se člověk naučil odkládat peníze už od chvíle, kdy si začne vydělávat a dokud nemá tak velké výdaje např. vlastní rodina a bydlení.

Pro zajištění ve stáří je dobré mít vlastní bydlení. V současné době jsou již poměrně vysoké nájem a časem se budou zřejmě ještě zvyšovat. I přesto, že je jednotlivec či rodina schopna nájem platit, s nástupem do penze se jejich příjmy mohou snížit natolik, že si nebudou moci podnájem dovolit. Je pak nutností se přestěhovat do menších prostor s nižším nájmem či k příbuzným, ne vždy je to však možné. Lepším způsobem je takovéto situaci předcházet a zajistit si vlastní bydlení ještě v produktivním věku, kdy má člověk ještě relativně vysoký příjem. Pokud tedy člověk nemá možnost bydlet od začátku ve vlastním, např. získáním majetku v rámci dědictví, a nechce se v budoucnu strachovat nad výší nájmu nebo nad tím, že by mohl být vystěhován, měl by uvažovat o pořízení

vlastní nemovitosti. Pro tento účel je možné použít stavební spoření či hypotéku. V této práci je rozebráno, zda klient dosáhne na vyšší úvěru, a případně která z těchto dvou možností je pro něj za současných podmínek výhodnější.

V poslední době se často mluvilo o malém zájmu občanů vstoupit do druhého pilíře, proto vláda velmi často zmiňovala jeho případné zrušení. Dne 12. 11. 2014 se vláda rozhodla II. pilíř zrušit k 1. 1. 2016. Zrušením ale vznikl problém, jakým způsobem je možné spořit si na důchodový věk.

2. Cíl práce a metodika

2.1. Cíl práce

V práci je rozebrána problematika důchodů v České republice a možnosti zajištění na stáří. Cílem práce je zhodnocení důchodové reformy 2013 v ČR, rozbor výhod a nevýhod vstupu do II., případně i III. pilíře důchodového systému. V praktické části je porovnáno, kolik je možné naspořit si v obou pilířích, a jak moc tato naspořená částka ovlivní celkovou výši důchodu. Dále je porovnáno několik alternativních možností spoření na období odchodu do penze mimo produkty penzijní reformy.

Cílem práce je také potvrdit či vyvrátit stanovenou hypotézu: "Do druhého pilíře se vyplatí vstoupit pouze mladým účastníkům do 30 let, kteří mají čistý příjem nad 25 tis. Kč. Těm, co jsou starší, a zároveň nemají čistý příjem nad 25 tis. Kč, se nevyplatí do II. pilíře vstoupit." Pomocí modelového příkladu muže s hrubou mzdou odpovídající průměrné hrubé mzdě v České republice, je znázorněno, zda se mu vyplatí vstoupit do II. či III. pilíře důchodového systému. Jakou částku si naspoří v II. a III. pilíři, a jak vysoké částky může získat při využití jiných spořicíh produktů. Na základě teoretických východisek a analýzy v modelovém příkladu, je navrženo rozložení finančního portfolia do několika produktů.

Dále je vytvořen druhý modelový příklad muže s hrubou mzdou 40 tis. Kč ve věku 25 let. Opět je porovnáno, zda se muži vyplatí vstoupit do druhého pilíře důchodové reformy či má spořit v jiných produktech. Srovnáním těchto dvou modelových příkladů by mělo být možné potvrdit či vyvrátit výše stanovenou hypotézu.

2.2. Metodika

Pro zpracování literární rešerše je využita metoda studia odborné literatury zabývající se sociální problematikou zaměřenou na důchodový systém, a také zabývající se finančními produkty. Aktuální informace jsou čerpány z elektronických zdrojů, novinových článků a odborných časopisů. V praktické části jsou zpracovány dva modelové příklady, dále je pak využita analýza a komparace možností spoření. Pro praktickou část jsou také využity

i informace z nestandardizovaného rozhovoru s otevřenými otázkami na finančního poradce ze společnosti Partners Financial Services, a. s.

3. Teoretická východiska důchodové reformy v ČR

3.1. Vysvětlení pojmů

3.1.1. Důchodové pojištění

V České republice je důchodové pojištění upraveno zákonem č. 314/2012 Sb., který mění zákon č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.¹ Důchodové pojištění spadá pod sociální pojištění. "*Sociální pojištění je povinný finanční systém, kterým se člověk sám (nebo někdo jiný jej) povinně zajišťuje pro případ budoucí sociální události tak, že odkládá část své osobní spotřeby.*"² Sociální pojištění má tři složky: důchodové pojištění, pojištění na politiku zaměstnanosti a nemocenskou. U osoby samostatně výdělečně činné má dvě složky, kdy chybí nemocenské pojištění, které je v tomto případě dobrovolné. Z důchodového pojištění se vyplácí starobní důchody, ale i invalidní a pozůstalostní (vdovský, vdovecký, sirotčí).³

V České republice má pojištění dlouholetou tradici. Již za první republiky byly přijaty právní předpisy, které rozšířily pojištění na všechny osoby v zaměstnaneckých vztazích. V 90. letech minulého století byly uskutečněny některé reformní kroky. V roce 1995 byl přijat zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, který upravuje nároky na dávky ze základního důchodového pojištění, způsob stanovení výše důchodu a podmínky výplaty.

Důchodové pojištění je od roku 1996 založeno na několika principech, a to jednotný systém, povinná účast, obligatornost dávek, zajištění soudní ochrany, státní garance, zásluhovost, sociální solidarita, dynamičnost a ochrana nabytých práv.⁴

---

¹ Důchodové pojištění, Ministerstvo práce a sociálních věcí, (<http://www.mpsv.cz/cs/3>)

² KAHOUN, V. a kol., Sociální zabezpečení, s. 27

³ JANDA, J., Zajištění na stáří, s. 42

⁴ Obecná informace k zákonu o důchodovém pojištění, Ministerstvo práce a sociálních věcí, (<http://www.mpsv.cz/cs/617>)

3.1.2. Účast na důchodovém pojištění

Důchodového pojištění se účastní fyzické osoby vyjmenované v § 5 a § 6 zákona o důchodovém pojištění, a to: zaměstnanci v pracovním poměru, na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce; státní příslušníci (např. příslušníci Policie ČR, Vězeňské služby ČR, Celní správy ČR, vojáci z povolání apod.); členové družstva; osoby samostatně výdělečně činné; soudci; členové zastupitelstev, poslanci a senátoři, prezident republiky atd., jednoduše řečeno prakticky všechny ekonomicky aktivní osoby. Dále jsou účastny osoby starší 18 let, které podaly přihlášku k účasti na pojištění dle podmínek v § 6.⁵ *"Účast není vázána na občanství České republiky nebo na trvalý pobyt na území ČR."*⁶

Rozlišuje se povinná a dobrovolná účast na důchodovém pojištění. Podmínkou povinné účasti je ukončení povinné školní docházky. Dobrovolně mohou být účastny osoby starší 18 let, a pokud podali písemnou přihlášku u okresní správy sociálního zabezpečení.⁷ U osob samostatně výdělečně činných lze rozlišit také povinnou a dobrovolnou účast. Povinná účast u OSVČ vzniká splněním zákonem stanovených podmínek a platí pro důchodové pojištění a příspěvky na státní politiku zaměstnanosti. Dobrovolnost je pouze pro nemocenské pojištění. Z tohoto nemocenského pojištění je hrazena nemocenská a peněžitá pomoc v mateřství.⁸

3.1.3. Důchodový věk

"Obecné právní předpisy v některých případech stanovují určitou věkovou hranici, s jejímž dosažením spojují vznik, případně zánik určených práv či povinností. Také právní předpisy sociálního zabezpečení spojují s dosažením určité věkové hranice vznik nároku na dávku. Typicky vzniká nárok na dávku starobního důchodu ze systému důchodového pojištění,

---

⁵ Zákon o důchodovém pojištění, Business center.cz, (<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/duchodpoj/>)

⁶ KAHOUN, V. a kol., Sociální zabezpečení, s. 220

⁷ Účast na pojištění, Česká správa sociálního zabezpečení, (<http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/ucast-na-pojisteni/>)

⁸ Účast na pojištění, Česká správa sociálního zabezpečení, (<http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/ucast-na-pojisteni/>)

*a sice okamžikem dosažení tzv. důchodového věku.*⁹ Tato hranice má sloužit k tomu, že po jejím dosažení budou člověku vypláceny dávky po dobu, kdy si z důvodu vyššího věku a s ním spojeným horším zdravím nebo horší kondicí, nemůže zajistit finanční prostředky na živobytí a další potřeby. Dosažení důchodového věku neznamena ukončení výdělečné činnosti. Pokud to fyzická i duševní kondice člověku dovolí, lze pracovat a pobírat důchod současně.¹⁰

Věk odchodu do důchodu je pro muže a ženy rozdílný, u žen je pak dále odlišen podle počtu vychovaných dětí dle podmínek zákona o důchodovém pojištění. Přitom nezáleží, jestli vychované dítě je vlastní nebo svěřené do péče příslušným orgánem (např. svěřením dítěte soudním rozhodnutím, pěstounství apod.). Pro ženy narozené v roce 1977 a později, již toto neplatí kvůli údajné diskriminaci.¹¹ V roce narození 1977 je odchod do řádného starobního důchodu sjednocen pro muže i ženy na 67 let. Každý další rok se připočítávají 2 měsíce, v roce 1983 se tedy dostáváme na společný důchodový věk 68 let.¹²

Do tří let by měla být politiky schválena horní hranice odchodu do důchodu na 65 let. Dosud platí neomezený růst důchodového věku, kdy dnešní třicátníci by měli mít nárok na důchod v 68 letech a narozené děti až v 73 letech. V tomto věku již většina lidí nemůže pracovat, proto odchod v tak vysokém věku není nejlepším řešením.¹³

3.2. Druhy důchodů

V České republice se z důchodového pojištění poskytují tyto důchody: starobní, invalidní, vdovský a vdovecký, sirotčí. Místo invalidního důchodu existovaly před rokem 2010 dva samostatné důchody, plný invalidní a částečný invalidní důchod. Nyní se pouze rozlišuje stupeň invalidity, podle kterého se invalidní důchod dělí na invaliditu prvního, druhého nebo třetího stupně.

---

⁹ KAHOUN, V. a kol., Sociální zabezpečení, s. 39

¹⁰ Tamtéž, s. 39

¹¹ JANDA, J., Zajištění na stáří, s. 41

¹² Starobní důchody, Ministerstvo práce a sociálních věcí, (<http://www.mpsv.cz/cs/618>)

¹³ HOVORKA, J., Hospodářské noviny, (<http://archiv.ihned.cz/c1-62880510-politici-se-shoduji-na-duchodovem-stropu-65-let-schvalit-by-ho-meli-do-tri-let>)

Obecně se důchody dělí na přímé a odvozené. Rozdílem je, že přímé se vyměřují v závislosti na dobách pojištění a výši výdělků. Odvozené důchody se stanoví z přímého, který pobíral zemřelý, nebo na který by měl nárok. Mezi důchody přímé patří starobní a invalidní. Do odvozených důchodů patří vdovské, vdovecké a sirotčí.¹⁴

3.2.1. Starobní důchod

Starobní důchod představuje základní dávku důchodového pojištění. Účelem je zabezpečit pojištěnce v období, kdy vzhledem k věku bývá ukončena výdělečná činnost. Základní podmínkou pro nárok na starobní důchod je právě důchodový věk. Doba pojištění se zjišťuje od skončení povinné školní docházky do doby přiznání starobního důchodu.¹⁵ Podle podmínek vzniku lze starobní důchod rozdělit na řádný (obecný) a předčasný.¹⁶

Řádný starobní důchod

Na řádný starobní důchod má pojištěnec nárok, jestliže získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl stanoveného věku, popřípadě splňuje další podmínky stanovené v zákoně č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

Pojištěnec má nárok na starobní důchod, jestliže získal nejméně 25 let doby pojištění a zároveň dosáhl alespoň věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod (důchodový věk) před rokem 2010. Pokud získal dobu pojištění nejméně 26 let a dosáhl důchodového věku v roce 2010 atd. Každý rok se takto přičítá rok navíc, tzn., pokud má mít pojištěnec nárok na starobní důchod, a dosáhl důchodového věku v roce 2013, musí získat dobu pojištění nejméně 29 let. Po roce 2018 je potřebné získat dobu pojištění nejméně 35 let.

Nárok na řádný důchod má i pojištěnec, který nesplnil předchozí podmínky, ale získal dobu pojištění nejméně 15 let a dosáhl před rokem 2010 věku alespoň 65 let. Opět se takto každý rok připočítá 1 rok navíc. Zároveň je zde podmínka, že pojištěnec musí dosáhnout v daném roce důchodového věku alespoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený

---

¹⁴ PŘIB, J., Kdy do důchodu a za kolik, s. 14

¹⁵ Tamtéž, s. 61

¹⁶ KAHOUN a kol., Sociální zabezpečení, s. 233

podle § 32 pro muže stejného data narození. Pro rok 2013 musí pojištěnec získat dobu pojištění 19 let, po roce 2013 je to již 20 let.

Pokud pojištěnec nesplnil žádné z těchto podmínek, přesto má nárok na starobní důchod, jestliže dosáhl věku 65 let a splňuje podmínky nároku na invalidní důchod stanovené zákonem o důchodovém pojištění.¹⁷

Předčasný starobní důchod

O předčasný starobní důchod lze požádat před dosažením důchodového věku. Za předčasný odchod do důchodového věku je žadatel sankcionován tím, že mu bude snížena procentní výměra řádného důchodu. Pro odchod do předčasného starobního důchodu musí žadatel splnit podmínky, a to, že do dosažení důchodového věku mu chybí nejvýše 3 roky, pokud je jeho důchodový věk nižší než 63 let, nebo 5 let, pokud je jeho důchodový věk alespoň 63 let a dosáhl věku alespoň 60 let.¹⁸

3.2.2. Invalidní důchod

Na invalidní důchod má pojištěnec nárok před dosažením věku 65 let, pokud se stal invalidním a získal potřebnou dobu pojištění. Dále pokud nesplnil podmínky nároku na řádný starobní důchod ke dni vzniku invalidity, popřípadě, byl-li přiznán předčasný trvale krácený starobní důchod, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo se stal invalidním následkem pracovního úrazu. Potřebná doba pojištění se zjišťuje před vznikem invalidity.

Pokud poživatel invalidního důchodu dosáhne 65 let, nárok na invalidní důchod zaniká a zároveň tento den vzniká nárok na starobní důchod ve stejné výši, pokud poživatel nepožádá o nový výpočet, v tomto případě by mu náležel vyšší důchod.¹⁹

---

¹⁷ Zákon o důchodovém pojištění, Business center.cz, (<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/duchodpoj/>)

¹⁸ ČSSZ: Kdo má v roce 2013 nárok na starobní důchod?, Ministerstvo práce a sociálních věcí (<http://www.mpsv.cz/cs/14959>)

¹⁹ Zákon o důchodovém pojištění, Business center.cz (<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/duchodpoj/>)

3.2.3. Pozůstalostní důchody

Mezi pozůstalostní důchody se řadí vdovský/vdovecký a sirotčí.

Vdovský a vdovecký důchod

Vdova/vdovec má nárok na pozůstalostní důchod po manželovi/manželce, pokud zemřelý/á pobíral/a starobní nebo invalidní důchod, nebo splňoval/a ke dni smrti podmínky pro nárok na starobní či invalidní důchod, nebo zemřel/a po pracovním úrazu.

Po uplynutí jednoho roku od smrti manžela/ky jsou podmínky nároku na pozůstalostní důchod tyto: péče o dítě, které je závislé na pomoci jiné osoby; péče o svého rodiče nebo rodiče zemřelého, který žije v domácnosti s pozůstalým a je závislý na pomoci jiné osoby; invalidita třetího stupně; dosažení nižšího věku alespoň o 4 roky, než je důchodový věk stanovený v § 32 Zákona o důchodovém pojištění.

Výše pozůstalostního důchodu činí 50 % ze starobního důchodu nebo invalidního důchodu ve III. stupni invalidity, na který by měl zemřelý nárok v době smrti.²⁰

Sirotčí důchod

Na sirotčí důchod má nárok nezaopatřené dítě po svém rodiči, případně osvojiteli, nebo po osobě, která měla toto dítě v péči. Rodič, osvojitel musel před úmrtím pobírat starobní či invalidní důchod; nebo splňovat podmínky pro nárok na starobní či invalidní důchod ke dni smrti; nebo zemřít následkem pracovního úrazu.

Výše sirotčího důchodu je ve výši 40 % procentního výměru starobního nebo invalidního důchodu III. stupně invalidity.²¹

---

²⁰ Zákon o důchodovém pojištění, Business center.cz (<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/duchodpoj/>)

²¹ Tamtéž

3.3. Důchodová reforma

Cílem důchodové reformy je rozložení rizika budoucího zajištění do dvou pilířů a částečné omezení závislosti na státu. Zaprvé zavádí důchodové spoření (druhý pilíř) a zadruhé mění podmínky spoření ve třetím pilíři.²²

Důchodovou reformu politici rozdělili pro lepší srozumitelnost na malou a velkou. Malá důchodová reforma platí od 1. ledna 2012. Zahrnuje zvýšení důchodového věku a zvýšení tempa růstu důchodového věku (u žen o šest měsíců bez ohledu na počet dětí, u mužů o dva měsíce ročně, v roce 2041 dojde ke sjednocení na 66 let). Dále budou pozměněna pravidla pro valorizaci (zvyšování) důchodů. O valorizaci nebudou rozhodovat politici, ale bude stanovena na základě indexu spotřebitelských cen a růstu reálných mezd. Sníží se také výpočtový základ pro předčasné důchody a zmizí odbytné pro vdovce a vdovy, kteří se opět oddali.

"Velká důchodová reforma se od té malé liší tím, že lidé budou mít možnost vyvést část peněz z průběžného důchodového systému do nově vzniklých penzijních společností a spořit si tak na stáří v soukromých penzijních fondech. Velká důchodová reforma je tzv. druhým pilířem důchodového systému."²³

Součástí důchodové reformy je také změna ve třetím pilíři, penzijním připojištění. Od 1. ledna 2013 bylo transformováno do doplňkového penzijního spoření. Pokud již někdo má sjednané penzijní připojištění a neprovede žádné změny, budou mu jeho prostředky převedeny do tzv. transformovaných fondů penzijních společností, ty budou nástupnickými právníckými osobami penzijních fondů. Zůstávají i původní podmínky, tj. garantované nezáporné zhodnocení a možnost výběru až poloviny naspořených finančních prostředků po 15 letech spoření. U penzijních společností dojde k oddělení majetku společností od příspěvků účastníků, státních podpor a připsaného zhodnocení. Při sjednání smlouvy po 1. lednu 2013 platí nové podmínky, a to absence garance záporného zhodnocení.

---

²² FILIP, M., POSPÍŠIL, R., Finanční poradenství: Co s tou penzí, s. 65-66

²³ JANDA, J., Zajištění na stáří, s. 59-61

Další novinkou budou preddůchody, které mohou pomoci těm, kteří již nejsou schopni si udržet svou stávající práci nebo nemohou najít novou. Dříve mohl člověk využít předčasného důchodu, který však snižuje starobní důchod až o jednu pětinu. Preddůchody mohou sloužit k zajištění proti následkům vyplývajících ze stáří, jelikož každý není schopen vykonávat práci až do důchodového věku. Budou si ho však moci dovolit lidé s vyššími příjmy, protože jsou závislé na výši naspořené částky ve třetím pilíři. To znamená, že v doplňkovém penzijním spoření by měla být naspořena taková suma, která by měla vystačit na nejméně dva roky s měsíční rentou ve výši alespoň 30 procent průměrné hrubé měsíční mzdy v té době stanovené Českým statistickým úřadem. Tuto sumu je potřeba doložit.²⁴

3.3.1. Tři pilíře důchodové reformy

V každé zemi je penzijní systém více či méně odlišný. Mezi rozdíly patří důchodový věk, výpočet státního důchodu, možnost předčasného důchodu, největší rozdíl je však ve spolupráci se soukromým sektorem. Občané mohou mít penzi z veřejných zdrojů (sociálního pojištění), soukromou (z vlastních finančních prostředků), nebo kombinovanou.²⁵

Důchodový systém v České republice se skládá ze tří částí. Prvním pilířem je základní povinné důchodové pojištění, které je univerzální a právní úprava je jednotná pro všechny pojištěnce. Druhá část obsahuje dobrovolné doplňkové penzijní připojištění se stáním příspěvkem. Penzijní připojištění je označováno jako III. pilíř důchodového systému, kam patří i životní pojištění.²⁶

První pilíř

První pilíř je jako jediný povinný. Je založen na odvodu důchodového pojištění z hrubé mzdy občana v produktivním věku, ze kterého stát čerpá finanční prostředky pro vyplácení

---

²⁴ JANDA, J., Zajištění na stáří, s. 65-66

²⁵ Tři pilíře důchodového systému, Finance.cz (<http://www.finance.cz/duchody-a-davky/vse-o-duchodech/duchodove-systemy/tri-pilire-duchodoveho-systemu/>)

²⁶ Ministerstvo práce a sociálních věcí (<http://www.mpsv.cz/cs/3>)

penzí pro současné občany v důchodovém věku. Jednoduše řečeno, občan dostává penzi od státu. Tento pilíř obsahuje princip zásluhovosti a solidarity.²⁷

Důchodová reforma tento pilíř nijak významně neovlivní. Mezi změny bude patřit např. délka pojištění či zvyšující se důchodový věk.

První pilíř tvoří povinné průběžné financování a je označován jako systém "pay as you go - PAYG" (průběžně placený, hrazený, vyplácený). Poprvé byl použit německým kancléřem Otto von Bismarckem v 80. letech 19. století. Podstatou je financování dávek sociálního zabezpečení ze státního rozpočtu nebo prostřednictvím mimorozpočtového (parafiskálního) fondu. Výdaje daného roku jsou financovány příjmy stejného roku. Takto vybrané peníze se nikde nekumulují ani neinvestují a jsou rovnou vypláceny. Tento systém je založený na mezigenerační solidaritě. Jednoduše lze říci, že stávající aktivní občané platí důchody dnešním již neaktivním občanům.²⁸

Příčiny problémů průběžného financování jsou:

- Růstem počtu obyvatel v poproduktivním věku klesá počet potencialních plátců pojistného a poplatníků daní.
- Potřeba valorizace dávek v důsledku inflace a zachování jejich relace k průměrné mzdě.
- Rostoucí náklady institucí poskytujících služby v rámci sociálního zabezpečení v důsledku inflace, ale i technického pokroku.
- Sílicí tlak na zvyšování povinných příspěvků na sociální zabezpečení v důsledku nepříznivého vývoje věkové struktury obyvatel a poklesu počtu plátců pojištění a daní.
- Nízká tvorba pracovních míst, která nepříznivě ovlivňuje hospodářský růst a tím i příjmy a výdaje na sociální zabezpečení.
- Nedostatečná výše domácích úspor, kterou lze využít jako disponibilní rezervu k řešení nepříznivých sociálních událostí.

---

²⁷ Tři pilíře důchodového systému, Finance.cz (<http://www.finance.cz/duchody-a-davky/vse-o-duchodech/duchodove-systemy/tri-pilire-duchodoveho-systemu/>)

²⁸ PIKORA, V., ŠICHTAŘOVÁ, M., Všechno je jinak, s. 21

- Populismus vlády a politických stran s cílem získání či udržení voličů, může vést ke zvyšování výdajů na sociální zabezpečení.²⁹

Mezi výhody průběžného financování patří stabilita systému, nižší náklady na zřízení, možnost uplatnění redistribuce a nižší režie.³⁰ Stát ručí, že důchodce svou penzi dostane. Neručí však za to, jak bude vysoká, ale nějaká určitě ano. Největší slabinou je vysoká závislost na pracujících, kterých pomalu ubývá a naopak přibývá lidí, kteří mají nárok na starobní důchod.³¹

Druhý pilíř

Vstup do druhého pilíře je založen na dobrovolnosti osoby, která do něj vstupuje, ale účast v něm je již povinná a nelze z něj odejít. Tento pilíř je založen na principu zásluhovosti a má za cíl doplnit I. pilíř.³² *"S druhým pilířem souvisí i přesunutí části finančních prostředků z prvního pilíře."*³³

Podstatou druhého pilíře je to, že část sociálního pojištění si může občan převést na účet penzijního fondu, tzn., že z nynějších 28 %, které odvádí zaměstnanec na sociální pojištění z hrubé mzdy, bude nově odvádět 25 % a zbylé 3 % odvede na účet u penzijní společnosti, plus další 2 % musí přidat ze svého hrubého příjmu. U OSVČ bude odvod na povinném důchodovém pojištění 26,2 % a na důchodové spoření 5 % z vyměřovacího základu.³⁴

Cílem je, že člověk bude mít nárok na dvě penze, jedna mu bude vyplácena z průběžného systému (I. pilíř) a druhá ze soukromých fondů.³⁵ Vstoupit do druhého pilíře je možné pro osoby ve věku 18 až 35 let nejpozději do konce kalendářního roku, ve kterém dosáhli 35 let. Pro osoby starší 35 let byl umožněn vstup pouze do 1. července 2013. Je také potřeba splnit podmínku, že při vstupu do 2. pilíře musí být člověk ekonomicky aktivní.

---

²⁹ KAHOUN, V. a kol., Sociální zabezpečení, s. 92-93

³⁰ Tamtéž, s. 94

³¹ JANDA, J., Zajištění na stáří, s. 40

³² Tři pilíře důchodového systému, Finance.cz (<http://www.finance.cz/duchody-a-davky/vse-o-duchodech/duchodove-systemy/tri-pilire-duchodoveho-systemu/>)

³³ Tamtéž, s. 63

³⁴ II. pilíř českých důchodců, DůchodováReforma.cz, (<http://www.duchodovareforma.cz/duchodove-sporeni-2/ii-pilir-budoucich-ceskych-duchodcu/>)

³⁵ JANDA, J., Zajištění na stáří, s. 61

Ze systému již nelze vystoupit.³⁶ Jediná možnost odstoupit je do té doby, než dojde k registraci smlouvy v Centrálním registru smluv, který na to má 30 dní, může však registraci provést i dříve. Po ukončení registrace již nelze rozhodnutí vrátit.³⁷

Není jednoduché určit, zda a komu se vstup do druhého pilíře vyplatí. Výpočet je spojen s různými dohady, zda se bude měnit zákon a jak. Do výpočtu byla Ministerstvem práce a sociálních věcí přidána proměnná - předpokládané budoucí snižování důchodu. Odhad ministerstva a jiných studií je, že se důchody za 30-40 let sníží až o polovinu.

Nevýhodou II. pilíře může být:

- závazek na několik desítek let bez možnosti vystoupit;
- po vstupu bude účastník odvádět 2 % ze svého hrubého příjmu oproti jiným zaměstnancům;
- naspořené peníze dostane účastník až po dosažení důchodového věku, dokonce ani v případě invalidity či předčasného důchodu nelze čerpat peníze;
- výplata penze nemůže být jednorázově, ale pouze v určených výplatách;
- vstupem se sníží řádný starobní důchod z důvodu odvodu 3 % ze sociálního pojištění.³⁸

Oproti nevýhodám, které jsou stále zmiňované v tisku a médiích existuje řada výhod existence druhého pilíře, například:

- Neudržitelnost I. pilíře - za současných podmínek nemůže být první pilíř plně funkční. Musel by se neustále prodlužovat důchodový věk, snižovat důchody, což samozřejmě není dlouhodobě možné.

---

³⁶ KUČEROVÁ, D., Podnikatel.cz, (<http://www.podnikatel.cz/clanky/druhy-duchodovy-pilir-cekaji-zmeny-zvysi-se-pocet-zajemcu/>)

³⁷ SOVOVÁ, E., iDnes.cz, (http://finance.idnes.cz/dulezita-fakta-o-ii-duchodovem-piliri-dwt-penze.aspx?c=A130121_104354_penze_sov)

³⁸ 2. pilíř penzijní reformy - nevýhody, Duchody-duchodci.cz, (<http://www.duchody-duchodci.cz/2-pilir-duchodu-nevyhody.php>)

- Ve II. pilíři si účastníci šetří - první pilíř toto nezajišťuje, protože odvedené peníze jdou rovnou na výplatu současným důchodcům. Naopak peníze, které si člověk odvádí do II. pilíře, dostane on sám.³⁹

- Diverzifikace rizika - člověk není závislý pouze na I. pilíři. Své peněžní prostředky vkládá navíc i do druhého pilíře, kde se mu mohou zhodnotit a zvýší se mu o ně výplata důchodu.

- Čím vyšší výdělek, tím větší investice - pokud v I. pilíři odvádí člověk více, tím se procentuálně méně odvedená částka započte do výše důchodu. U II. pilíře platí to, že čím více a déle si člověk odvádí, tím více se mu započte do výše důchodu.

- Prostředky se dědí - nezletilí dostanou sirotčí důchod po dobu 5 let, ostatní převodem na účet u penzijní společnosti. Pokud nejsou účastníky II. pilíře, tak jednorázově v hotovosti.⁴⁰

- Nízké poplatky - penzijní společnosti nesmějí vybírat vstupní poplatky a manažerské poplatky mají velmi nízké oproti jiným investičním produktům. Celkové náklady jsou potom pod 1 %.⁴¹

Zájem o účast ve II. pilíři byla dosud minimální. Původní odhady byly, že do pilíře vstoupí přibližně půl milionu lidí v prvním půlroku platnosti. Ve skutečnosti vstoupilo zhruba 83 tis. lidí k prvnímu čtvrtletí 2014. Naopak ve třetím pilíři spoří zhruba 5 milionů lidí. Případné zájemce odrazovala nízká ekonomická efektivnost, žádná garance vrácení úspor v případě vytunelování a nemožnost vystoupit. Jedním z důvodů mohlo být i to, že ČSSD avizovala, že až bude zvolena, tuto možnost zruší.⁴²

V poslední době se o zrušení druhého pilíře hodně mluvilo. Kvůli složitému procesu zrušení se plánovala nejdříve od ledna 2016. Uvažovalo se o několika možnostech výplat již naspořených peněz účastníků. Jedním z návrhů bylo, že účastníci budou nadále spořit

---

³⁹ LAZAREVIČ, A., Měšec.cz, (<http://www.mesec.cz/clanky/5-duvodu-proc-se-zucastnit-druheho-pilire/>)

⁴⁰ KUTÁLEK, V., Měšec.cz, (<http://www.mesec.cz/clanky/mam-vstoupit-do-ii-pilire/>)

⁴¹ TŮMA, O., Peníze.cz, (<http://www.penize.cz/zajisteni-na-duchod/246792-druhy-pilir-nezatracujte-ma-vyhody-i-ve-srovnani-s-podilovymi-fondy>)

⁴² Druhý pilíř Nečasovy vlády nový kabinet zruší za dva roky, Novinky.cz, (<http://www.novinky.cz/domaci/326167-druhy-pilir-necasovy-vlady-novy-kabinet-zrusi-za-dva-roky.html>)

5 %, ale vše již ze svých vlastních zdrojů. Bylo by možné vystoupit z pilíře, což by kvůli menší atraktivnosti jistě velká část účastníků udělala. Druhá varianta byla, že by se II. pilíř zrušil úplně a naspořené prostředky by klienti dostali vyplaceny v hotovosti, nebo by byly převedeny do III. pilíře. Vznikl by problém s výpočtem státního důchodu v období spoření ve II. pilíři. Třetí možností by bylo převedení části prostředků z II. do I. pilíře a zbylá část by byla vyplacena. Podle důchodové komise je nejméně konfliktní druhá varianta.⁴³

Dne 12. listopadu 2014 vláda Bohuslava Sobotky schválila ukončení penzijní reformy, konkrétně zánik druhého pilíře. Nakonec bylo rozhodnuto, že peníze z fondů dostanou lidé zpět a bude pouze na nich, jak s nimi naloží. Pokud by je vrátili do průběžného penzijního systému (I. pilíř), nebyl by jim zkrácen budoucí důchod. Peníze si ale mohou i nechat, nebo je vložit do doplňkového penzijního spoření (III. pilíř).⁴⁴

Třetí pilíř

Třetí pilíř, neboli doplňkové penzijní spoření. Zde získává občan penzi ze svých vlastních investic a dobrovolných úspor, např. z investování do akcií, nemovitostí či z penzijního připojištění. V České republice je státem podporováno penzijní připojištění (od 1. ledna 2013 nahrazeno doplňkovým penzijním spořením), kdy stát přidává k naspořené částce příspěvek, nebo je možnost snížit si daňový základ. Na rozdíl od II. pilíře je účast ve třetím pilíři dobrovolná, lze ji kdykoliv přerušit, případně znovu obnovit. S tím však mohou být spojené určité sankce. Po vypovězení smlouvy před dosažením minimální lhůty 15 let spoření přijde střadatel o připsané státní příspěvky podle podmínek před 1. lednem 2013. Po tomto datu již 15letá lhůta pro jednorázový výběr naspořené částky nebude existovat. Jednorázový výběr bude možné provést až po dosažení důchodového věku.⁴⁵

Penzijní připojištění je doplňkovým systémem důchodového pojištění, a je dobrovolné. Podle zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se penzijním připojištěním rozumí

---

⁴³ GOLLA, P., DůchodováReforma.cz, (<http://www.duchodovareforma.cz/clanky-tydne/moznosti-zruseni-ii-pilire/>)

⁴⁴ KOPECKÝ, J., iDnes.cz, (http://ekonomika.idnes.cz/vlada-pohrbiva-necasovu-duchodovou-reformu-fzj-/ekonomika.aspx?c=A141112_121157_ekonomika_kop)

⁴⁵ Tři pilíře důchodového systému, Finance.cz (<http://www.finance.cz/duchody-a-davky/vse-o-duchodech/duchodove-systemy/tri-pilire-duchodoveho-systemu/>)

shromáždění peněžních prostředků od účastníků a od státu poskytnutých ve prospěch účastníků, nakládání s těmito prostředky a vyplácení dávek. Mohou ho provádět pouze pověřené instituce, tj. penzijní fondy, které jsou akciové společnosti s povolením od České národní banky. Každý penzijní fond musí mít stanovený penzijní plán, jehož náležitosti jsou stanoveny v zákonu o penzijním připojištění, a je schvalován Českou národní bankou. Jsou zde upraveny dávky, podmínky nároku a způsob výpočtu dávek, výše příspěvků, zásady podílení se na výnosech hospodaření atd.⁴⁶

Výhodou III. pilíře je, že si každý spoří své peníze z měsíční výplaty, navíc získá státní příspěvek a slevu na dani, k tomu všemu může přispívat také zaměstnavatel, pro kterého je příspěvek daňově uznatelným nákladem. S penzijní reformou platnou od 1. ledna 2013 se zvýšil maximální měsíční státní příspěvek na 230 Kč při spoření 1.000 Kč měsíčně. Minimální státní příspěvek se zvýšil z 50 Kč, při měsíční úložce 100 Kč, na 90 Kč při úložce 300 Kč. Cílem je přesvědčit střadatele, aby si spořili vyšší částky. U daňového zvýhodnění může klient uplatnit maximální slevu při měsíční úložce 2 000 Kč. Dalším bodem reformy je, že fondy negarantují nezáporné zhodnocení vložených finančních prostředků, avšak oproti původnímu penzijnímu připojištění lze přecházet mezi fondy a volit si investiční strategii. Tím získá možnost vyššího výnosu, ale i vyšší riziko ztráty naspořených prostředků.⁴⁷

Nevýhodou je, že se daní výnosy a příspěvky od zaměstnavatele 15% daní při odbytém a jednorázovém vyrovnání. Při výsluhové penzi se daní stejnou částkou pouze výnosy. Přesto při dlouhodobém spoření může zdaněná částka převýšit celkovou státní podporu. Například při spoření 1 000 Kč měsíčně, při státním příspěvku 230 Kč, a zhodnocením 5 % ročně, za 10 let naspoří 185 650 Kč. Zisk bude ve výši 38 050 Kč, odvedené daně 5 707 Kč a celková státní podpora 27 600 Kč. Za 40 let spoření při stejné měsíční částce a stejném zhodnocení, naspoří 1 783 000 Kč, zisk bude 1 119 600 Kč, odvedená daň 178 890 Kč a podpora za 40 let 110 400 Kč. Na tomto příkladu je vidět, že při dlouhodobém spoření může odvedená daň převýšit státní podporu.⁴⁸

---

⁴⁶ PŘIB, J. Kdy do důchodu a za kolik, s. 111

⁴⁷ FILIP, M., POSPÍŠIL, R., Finanční poradenství: Co s tou penzí, s. 87

⁴⁸ HEŘT, V., iDnes.cz, (http://finance.idnes.cz/treti-pilir-penzijni-pripojisteni-pro-koho-je-vyhodny-pg0-penze.aspx?c=A130205_1885582_penze_zuk)

3.3.2. Druhy fondů

Penzijní společnosti vytvářejí a obhospodařují čtyři typy důchodových fondů s určitou investiční strategií diferencovanou podle míry rizika a tím i očekávaného výnosu. Liší se rozložením investic mezi dluhopisy, akcie a jiné cenné papíry. Během spoření může účastník kdykoliv změnit fond, tedy i strategii investování.⁴⁹

Fond státních dluhopisů

Tento fond nakupuje pouze české státní dluhopisy, dluhopisy České národní banky, členských států OECD s vysokým ratingem (mírou důvěryhodnosti) a dluhopisů vybraných evropských institucí. Další peníze může mít uloženy na vkladech či nástrojích peněžního trhu vydaných Českou republikou nebo Českou národní bankou. Podle zákona musí většina prostředků směřovat do dluhopisů ČR a ČNB. Ostatní majetek musí být zajištěn proti riziku vyplývajícímu z pohybu měnových kurzů. Fond státních dluhopisů by měl poskytnout nejvyšší ochranu svěřených prostředků díky aktivům s minimálním rizikem. Je zde účtován poplatek za správu fondu 0,3 % z majetku. Z tohoto poplatku bude penzijní společnost hradit veškeré náklady. Reklamy, provize apod. musí uhradit také penzijní společnost a nelze je přenést na fond.⁵⁰

Konzervativní fond

Konzervativní fond by neměl investovat do rizikových produktů, aby byla co nejstabilnější hodnota jeho majetku. Může tedy investovat do českých státních dluhopisů, dluhopisů ostatních institucí s povoleným stupněm ratingu (podle splatnosti), vkladů, termínovaných vkladů s lhůtou splatnosti 2 roky a podílových listů tzv. způsobilého fondu. Do firemních dluhopisů a podílových fondů může uložit maximálně 30 % majetku. Do akcií nesmí investovat a musí se zajistit proti měnovému riziku, stejně jako Fond státních dluhopisů. Poplatek za správu je ve výši 0,4 % majetku a 10 % ročního hodnocení.⁵¹

---

⁴⁹ FILIP, M., POSPÍŠIL, R., Finanční poradenství: Co s tou penzí, s. 71

⁵⁰ Tamtéž, s. 71

⁵¹ RYTÍŘOVÁ, L., Důchodový systém v České republice, s. 88

Vyvážený fond

Vyvážený fond smí nakupovat i mírně rizikové obligace, podíly ve standardních fondech a akcie z přesně definovaných veřejných trhů. Do akcií a podílů ve fondech smí investovat jen 40 % majetku. Tři čtvrtiny aktiv musí být zajištěny proti měnovému riziku. Poplatek za správu je max. 0,5 % majetku a 10 % ročního zhodnocení.⁵²

Dynamický důchodový fond

Jeho možnosti jsou nejširší. Odhadovaný výnos je zde 5-7 % ročně. Smí investovat do všeho jako vyvážený fond. Do akcií a podílových fondů může investovat 80 % majetku. Polovinu aktiv musí povinně zajistit proti měnovému a úrokovému riziku. U obligací má nižší požadavky na rating než ostatní fondy a správní poplatek činí maximálně 0,6 % majetku a 10 % ročního zhodnocení.⁵³

3.3.3. Formy výplat důchodu ve II. pilíři

V rámci II. pilíře důchodové reformy se rozlišují tři možnosti výplat, a to doživotní starobní důchod, doživotní starobní důchod se sjednanou výplatou pozůstalostního důchodu po dobu tří let a starobní důchod na dobu dvaceti let.

Výhodou druhého pilíře je možnost dědictví naspořené částky v případě úmrtí střadatele ve spořicí fázi, tzn. dříve, než začne pobírat penzi. Pokud je dědicem nezletilá osoba, naspořené prostředky se stanou předmětem pojistného na sirotčí důchod nezletilého. Pokud je dědic starší osmnácti let a je zároveň účastníkem II. pilíře, naspořená částka přejde na účet dědice u penzijního fondu. Třetí možností je, pokud je dědic starší 18 let a není účastníkem II. pilíře, naspořená částka bude vyplacena jednorázově ve vypořádání dědictví. Jak je to s dědictvím, zemře-li účastník II. pilíře během čerpání důchodu, je popsáno v jednotlivých formách výplat, viz níže.⁵⁴

---

⁵² RYTÍŘOVÁ, L., Důchodový systém v České republice, s. 50

⁵³ FILIP, M., POSPÍŠIL, R., Finanční poradenství: Co s tou penzí, s. 72

⁵⁴ Tamtéž, s. 73-74

Doživotní starobní důchod

Naspořené peníze se převedou do klientem vybrané pojišťovny, která mu bude vyplácet důchod do jeho smrti. Jeho výše bude stanovena na základě tabulek, které stanoví průměrnou dobu dožití. Pokud by účastník žil déle, bude i nadále dostávat důchod, i kdyby vyčerpal více, než si původně naspořil. Pokud však zemře dříve, než bude vypočítaná průměrná délka dožití, zbylé peníze již nedostane.⁵⁵

Doživotní starobní důchod se sjednanou výplatou

Princip výplaty je stejný jako u doživotního starobního důchodu, ale zároveň má účastník sjednáno s pojišťovnou, že po jeho smrti, bude pojišťovna vyplácet důchod osobě označené v pojistné smlouvě po dobu následujících tří let. Může jít pouze o jednu osobu, důchod se nesmí dělit. Důvodem zavedení tříletého období je překlenout období, kdy např. životnímu partnerovi přestane chodit do rodinného rozpočtu penze účastníka. Osobou označené v pojistné smlouvě však může být i potomek nebo kdokoliv jiný.⁵⁶

Starobní důchod na dobu 20 let

U tohoto druhu výplaty končí výplata uplynutím dvaceti let od jejího započetí, a to i v případě, že účastník stále pobírá běžný starobní důchod. Naspořená částka se bude vyplácet po dobu dvaceti let tak, aby byla vyplacena celá. Pokud účastník zemře před uplynutím této doby, zbylá část se stane předmětem dědictví.⁵⁷

3.4. Možnosti spoření mimo důchodový systém

Obecně můžeme rozlišit tři druhy spoření či tvorby finančních rezerv, a to krátkodobá, střednědobá a dlouhodobá rezerva. Tyto rezervy je potřeba tvořit z důvodu nenadálé ztráty příjmu. Krátkodobá rezerva slouží k pokrytí běžných výdajů, např. při koupi nového spotřebiče. Tato rezerva by se měla pohybovat ve výši tří průměrných měsíčních výdajů. Střednědobá ve výši devíti měsíčních výdajů, která slouží na pokrytí výdajů při ztrátě

---

⁵⁵ SYROVÝ, P., Jak si spořit na důchod, s. 107

⁵⁶ FILIP, M., POSPÍŠIL, R., Finanční poradenství: Co s tou penzí, s. 74

⁵⁷ Důchodová reforma (<http://duchodovareforma.mpsv.cz/cs/73>)

zaměstnání, příjmů z podnikání, případně dlouhodobé nemoci. Dlouhodobá rezerva je především tvořena pro doplnění příjmu v důchodovém věku. Výše se odvíjí od doby, za jak dlouho bude čerpána a jak vysoký příjem bude požadován.⁵⁸

Přestože ve třetím pilíři spoří průměrně polovina obyvatel České republiky, i přes relativně vysoké příspěvky od státu, nelze plně spoléhat pouze na jeden druh spoření a je potřeba své investice rozložit do více možností. Kromě spoření v rámci systému důchodové reformy je možné využít několik dalších druhů spoření. Podle požadavků klienta je možné zvolit konzervativnější či naopak rizikovější typy investic.⁵⁹

Bankovní účet

Bankovní účty nepřinášejí téměř žádný výnos z uložených investic. Na běžném účtu by měla být uložena jen tak vysoká částka, která pokrývá běžné výdaje domácnosti za měsíc. V případě, že je běžný účet přímo propojený s dnes již často nabízeným spořicí účet dané banky, nemusí v tomto případě na běžném účtu zůstat žádná částka.

Je možné také využít termínované vklady nebo spořicí účty s výpovědní lhůtou. U spoření na rok a více bývá vyšší úroková sazba, avšak vysoké sankce za předčasný výběr. Termínované vklady lze akceptovat pro rezervy na kratší dobu spoření např. s měsíční výpovědní lhůtou, kdy je tato možnost výhodnější než ponechat finanční prostředky pouze na běžném účtu s úrokem nepřevyšujícím 1 %.⁶⁰

Termínované vklady

Termínované vklady jsou bankovním produktem určeným pro spoření na delší časový horizont. Čím delší dobu jsou peníze uloženy na termínovaném vkladu, tím bývá vyšší úrok. Často bývá u těchto vkladů dána výpovědní lhůta a je předem známa částka pro minimální vklad. Vklady jsou ze zákona pojištěny. Rozlišuje se několik druhů termínovaných vkladů, např. revolvingový, kdy po uplynutí výpovědní lhůty může být vklad automaticky prodloužen; bonusový, u kterého získá účastník něco navíc;

---

⁵⁸ Gteam, (<http://gasparteam.eu/fin-rezervy>)

⁵⁹ SALMON, M., Měšec.cz (<http://www.mesec.cz/clanky/jak-a-kolik-sporit-na-duchod/>)

⁶⁰ ZÁMEČNÍK, P., Investiční web (<http://www.investicniweb.cz/univerzita/investovani/2011/8/11/kam-ulozit-penize-13-zakladnich-investicnich-moznosti/>)

strukturované, který rozdělí vklad do dvou a více částí; prémiové nabízí garanci vložených peněz a možnost i získání prémie; garantované vklady nabízí kromě vrácení vkladu i garantovaný výnos, který bývá vyšší než u standardních termínovaných vkladů.⁶¹

Podílové fondy

Podílové fondy patří do kolektivního investování. Podstatou je shromažďování finančních prostředků od veřejnosti, které jsou poté investovány na kapitálových trzích do různých nástrojů jak konzervativních, tak rizikovějších. Na činnost podílových fondů dohlíží Česká národní banka. Účastníkem bývá zpravidla drobný investor, jehož cílem je dosáhnout vyšších výnosů než u bankovních vkladů, diverzifikace portfolia, snadný přístup k informacím o investovaných nástrojích, využití profesionálních služeb a relativně rychlé získání hotovosti.⁶²

U fondů je možné zvolit strategii investování s různou mírou rizika. Oproti spoření v systému důchodové reformy tu nijak stát nepřispívá, klient má však své peněžní prostředky k dispozici a zároveň si může vybrat oblast, do které fond investuje. Nevýhodou jsou zde poplatky.⁶³ Drobný investor může využít investiční fondy nebo investiční společnosti. Investiční fondy jsou akciové společnosti, které nabízejí různé investiční programy. Investoři nakupují akcie a tím se stanou akcionáři fondů. Podle objemu vydaných akcií se fondy dělí na otevřené s neomezeným počtem akcií, či uzavřené s předem daným počtem a omezeným právem zpětného odprodeje. V České republice se nesmí otevřené fondy zakládat kvůli kolísání základního kapitálu. Investičními společnostmi jsou také akciové společnosti, jejichž prostřednictvím lze investovat do podílových fondů. Investor si vybere jeden nebo více fondů a na ně pošle předem danou částku ze svého účtu, za kterou nakoupí podílové listy.⁶⁴

---

⁶¹ JANDA, J., Spořit nebo investovat?, s. 59-63

⁶² JANDA, J., Spořit nebo investovat?, s. 98-99

⁶³ MORÁVEK, D., Podnikatel.cz (<http://www.podnikatel.cz/clanky/5-moznosti-jak-sporit-na-duchod-jinak-nez-v-druhem-piliri/>)

⁶⁴ JANDA, J., Spořit nebo investovat?, s. 99-100

Životní pojištění

V případě nepředvídatelných událostí představuje životní pojištění finanční jistotu pro pojištěného člověka a jeho blízké. Je určeno především osobám, na kterých jsou finančně závislé osoby blízké, např. manželka či děti. V případě smrti je naspořená částka vyplacena oprávněným osobám. Je možné sjednat i pojištění pro případ dožití, kdy po uplynutí sjednané doby dochází k vyplacení naspořené částky oprávněným osobám jednorázově nebo v pravidelných výplatách. Výhodou sjednaného životního pojištění je i daňová uznatelnost. Ze základu daně lze odepsat příspěvek na životní pojištění, maximálně 12 tis. Kč ročně. Při uzavření více smluv se částky sčítají, stále ale platí maximální uznatelná částka. Na základě zvoleného druhu pojištění mohou být vložené finanční prostředky také zhodnoceny.⁶⁵

Stavební spoření

Díky státním příspěvkům a garantovanému zhodnocení patří stavební spoření mezi velmi oblíbený prostředek pro uložení finančních prostředků. Rizikovost tohoto produktu spočívá v tom, že stát může změnit podmínky státního příspěvku. Stavební spoření je využíváno pro zhodnocení peněz ale i pro získání dostupného úvěru na pořízení či rekonstrukci nemovitosti, nebo na vybavení domácnosti. Pokud klient nemá naspořeno dostatek peněz pro čerpání úvěru ze stavebního spoření, lze využít tzv. překlenovací úvěr, který již není tak výhodný, umožňuje však získat prostředky dříve, než naspoříme potřebnou část z cílové částky. Účastníkem stavebního spoření může být i právnická osoba, ta však nemá právo na státní příspěvek. Všechny vklady jsou pojištěny do výše 100 tis. eur. Nevýhodou je šestiletá vázací lhůta a 15% srážková daň na výnosy zavedena státem od 1.1.2011.⁶⁶

Státní podpora od vzniku stavebního spoření několikrát klesla, z původních 4,5 tis Kč na současných 2 tis Kč. Konkrétně je podpora stanovena 10 % z naspořené částky za rok, nejvýše však z 20 tis. Kč. Vedle státní podpory je zde i úroková sazba, která se pohybuje nejčastěji mezi 1 a 2 % v závislosti na druhu smlouvy. Pokud chce klient čerpat úvěr ze stavebního spoření s nižší úrokovou sazbou, získá i méně výhodnější úrokovou sazbu na

---

⁶⁵ ZÁMEČNÍK, P., Investiční web (<http://www.investicniweb.cz/univerzita/investovani/2011/8/11/kam-ulozit-penize-13-zakladnich-investicnich-moznosti/>)

⁶⁶ JANDA, J., Spořit nebo investovat?, s. 64-67

naspořené peníze. A naopak, pokud klient požaduje vyšší úrok na spoření, zpravidla to znamená i vyšší úrokovou sazbu na úvěr.

Relativně vysoké zhodnocení úspor, přibližně 5-6 % je podmíněno vysokými poplatky banky, především za uzavření smlouvy, či sankcí za předčasný výběr, které se pohybují okolo 1 % z cílové částky, což v některých případech bývají tisíce i desetitisíce korun.⁶⁷

Akcie

Akcie je cenný papír, jehož nákupem se investor stane vlastníkem části společnosti, která akcii vystavila. Každý takový majitel akcie má nárok na vyplacení podílu na zisku společnosti v podobě dividendy. Druhou možností investování je nákup a následný prodej akcie. V důsledku změny ceny akcie může investor získat či ztratit, záleží na tom, zda cena akcie během držby stoupne či klesne.⁶⁸ V krátkodobém horizontu patří mezi nejrizikovější investice, při dlouhodobém investování se riziko snižuje.⁶⁹

Nákup akcií lze uskutečnit např. na Burze cenných papírů Praha, která je hlavním českým trhem s cennými papíry. Samotný obchod lze uskutečnit prostřednictvím obchodníků s cennými papíry, kteří jsou členy burzy. Mezi tyto obchodníky patří banky a makléřské firmy.⁷⁰

Snazší přístup pro menší a střední investory je RM-System česká burza cenných papírů, jejímž vlastníkem je Fio banka, a. s. Poskytuje širší nabídku a rychlejší vypořádání obchodů. Na rozdíl od Burzy cenných papírů Praha zde může investovat každý, kdo si zřídil účet prostřednictvím internetu, telefonu nebo na pobočce.⁷¹

---

⁶⁷ Stavební spoření, Peníze.cz, (<http://www.penize.cz/stavebni-sporeni>)

⁶⁸ JANDA, J., Spořit nebo investovat?, s. 93-94

⁶⁹ ZÁMEČNÍK, P., Investiční web (<http://www.investicniweb.cz/univerzita/investovani/2011/8/11/kam-ulozit-penize-13-zakladnich-investicnich-moznosti/>)

⁷⁰ Profil společnosti, Burza cenných papírů Praha, (<http://www.bcpp.cz/dokument.aspx?k=Profil-Burzy>)

⁷¹ Základní informace, RM System, (<http://www.rmsystem.cz/spolecnost/zakladni-informace>)

Dluhopisy

Dluhopisy vyjadřují určitý peněžní nárok vůči organizaci, nejčastěji jí je vláda či firma. Doba trvání končí splacením společnosti, která si tímto způsobem půjčila peníze.⁷²

U dluhopisů lze investovat do konzervativních státních dluhopisů nebo do rizikovějších firemních dluhopisů. Je možné je nakoupit prostřednictvím obchodníka na burze cenných papírů. Mezi dluhopisy je možné zařadit i investiční certifikáty. Některé banky nabízejí hypoteční zástavní listy (speciální dluhopisy). Tyto cenné papíry jsou zajištěny jménem výstavce a hodnotou nemovitost, která je předmětem hypotečního úvěru.⁷³ Banky získávají peníze vydáváním hypotečních listů, těmi pak financují hypoteční úvěry svých klientů, kteří se za poskytnutí hypotéky zaručí splácenou nemovitostí. Nevýhodou hypotečních zástavních listů je vyšší počáteční vklad často od deseti tisíc výše.⁷⁴

Pravidelné investice

Pravidelné investování vzniklo ze snahy investičních společností, které chtěli získat cílovou skupinu drobných investorů. Principem je založení smlouvy mezi drobným investorem a investiční společností, kde se investor zaváže pravidelně investovat určitou částku do zvoleného podílového fondu. Většinou se investuje měsíčně částkou od 500 Kč. Podmínkou investiční společnosti je vstupní poplatek z cílové částky. Platí zde, že čím vyšší cílová částka, tím je vstupní poplatek nižší.

Tento způsob investování mohou využít všichni, kdo chtějí určitou část měsíčního příjmu zhodnotit vyšším procentem než na spořicímu účtu a zároveň nemají velký obnos peněz pro jednorázovou investici.⁷⁵ Výhodou je, že si klient může peníze kdykoliv vybrat, a to bez sankcí. Zároveň, pokud dodrží lhůtu alespoň 6 měsíců držení akcií, pak nemusí platit daň z výnosu při konečném prodeji.⁷⁶

---

⁷² MELLON, J., CHALABI, A., 10 nejlepších investic na příštích 10 let, s. 72

⁷³ ZÁMEČNÍK, P., Investiční web (<http://www.investicniweb.cz/univerzita/investovani/2011/8/11/kam-ulozit-penize-13-zakladnich-investicnich-moznosti/>)

⁷⁴ JANDA, J., Spořit nebo investovat?, s. 78-79

⁷⁵ KOHOUTOVÁ, Z., iDnes.cz (http://finance.idnes.cz/odbornici-porovnali-vynos-u-pravidelne-a-jednorazove-investice-p8n-/inv.aspx?c=A111010_143656_inv_zuk)

⁷⁶ Pravidelné investice, ING, (<https://cz.ingfondy.eu/pageShort.asp?page=149>)

Nemovitosti

Nemovitosti jsou vhodným prostředkem pro dlouhodobé investování, protože jsou odolné vůči inflaci, jejich hodnota z dlouhodobého hlediska zpravidla roste. Nevýhodou je však opotřebení a morální zastarávání. Nákup nemovitosti je nejčastěji realizován pomocí hypotéky, což ovšem zvyšuje míru rizikovosti. Investice je možná buď přímá, nebo pomocí realitních fondů.⁷⁷ Pro nákup nemovitosti je také možné využít stavební spoření. Stavební spoření bylo přesněji vysvětleno výše na str. 22.

Drahé kovy

Mezi drahé kovy, do kterých lze investovat, nepatří pouze zlato, ale také stříbro nebo např. platina a palladium, které jsou využívány v průmyslu.⁷⁸

Možnosti investování do zlata lze rozdělit na dva druhy, a to do fyzického či tzv. papírového zlata. Mezi fyzické zlato patří investiční slitky, mince, pamětní mince nebo medaile. U pamětních mincí a medailí se jejich cena odvíjí od ceny zlata, ale i na základě sběratelské hodnoty, která může růst i v období poklesu ceny samotného zlata, v době krize je situace opačná.⁷⁹

Papírové zlato znamená investice do akcií těžebních společností, což přináší dividendy. Tato investice však patří mezi rizikovější, protože těžba zlata je vysoce rizikový podnik. Může se stát, že se důl stane např. po půl roce vytěženým i přes počáteční průzkumy a kalkulace. Pokud se přesto investor rozhodne vložit své peníze do papírového zlata, je lepší rozložit investici mezi několik takovýchto společností, tím se diverzifikuje případné riziko.⁸⁰

---

⁷⁷ ZÁMEČNÍK P., Investiční web (<http://www.investicniweb.cz/univerzita/investovani/2011/8/11/kam-ulozit-penize-13-zakladnich-investicnich-moznosti/>)

⁷⁸ TŮMA, O., Peníze.cz (<http://www.penize.cz/komodity-a-futures/280727-ocima-expertu-drahe-kovy-skvela-investice-nebo-loterie>)

⁷⁹ ZÁMEČNÍK P., Investiční web (<http://www.investicniweb.cz/univerzita/investovani/2011/8/11/kam-ulozit-penize-13-zakladnich-investicnich-moznosti/>)

⁸⁰ MELLON, J., CHALABI, A., 10 nejlepších investic na příštích 10 let, s. 108

Další možnosti investic

Mezi další druhy zhodnocení finančních prostředků lze zařadit investování do komodit, jako je ropa, průmyslové kovy či zemědělské komodity, vepřové a pomerančová šťáva. Dále lze obchodovat se zahraničními měnami. Investice jsou zde velmi rizikové a založené na spekulaci. Dlouhodobé investování se zde nevyplácí. Mezi investice lze zařadit i vlastní podnikání. Pokud existuje dobrý podnikatelský plán, lze z malé firmy vybudovat velkou firmu se silným postavením na trhu a velmi vysokými zisky. Lze investovat také do uměleckých děl, zde je však potřeba velká znalost oboru a vysoké investované částky. Sběratelství vzácných nebo jinak jedinečných předmětů je jednou z investičních kategorií, která také není pro každého, stejně jako nákup uměleckých děl. Z dlouhodobého hlediska je při koupi „kvalitního umění“ dobrá návratnost a cena známých děl stabilně roste.⁸¹

Výnosnost

U spořicíh produktů lze zjistit výnosnost (poměr zisku k vynaloženým prostředkům) pomocí úrokové sazby a úročení. Úrok je určitý výnos, který člověk získá za své uložené peníze na spořicím produktu. Úroková sazba je vyjádřena v procentech a nejčastěji bývá přepočítána na roční sazbu označovanou p.a. Při krátkodobých vkladech často do jednoho roku je počítán jednoduchý úrok. Pro období několika let je využíváno složené úročení. U složeného úročení je možné přičíst úrok k jistině, v tom případě se budou tvořit z již připsaných úroků další úroky. Třetím typem je kombinované úročení využívané pro období, které není vyjádřeno celým číslem.⁸²

V případě investování se používá pojem návratnost investic. Je to ukazatel, který vyjadřuje, za jak dlouho se investorovi vrátí vložená investice. Může být stanovena v letech, měsících, týdnech nebo i dnech. Tento pojem je využíván především u investování do akcií.⁸³

---

⁸¹ ZÁMEČNÍK, P. Investiční web (<http://www.investicniweb.cz/univerzita/investovani/2011/8/11/kam-ulozit-penize-13-zakladnich-investicnich-moznosti/>)

⁸² JANDA, J., Spořit nebo investovat?, s. 41-42

⁸³ Tamtéž, s. 44-45

4. Analýza možností spoření na důchod

Pro zjištění výhodnosti vstupu do II. pilíře důchodové reformy jsou v praktické části využity modelové příklady dvou mužů o různém věku a hrubé mzdě. Na základě analýzy jejich příjmů a výdajů je rozhodnuto, zda a pro koho je efektivní vstoupit do II. pilíře důchodové reformy, nebo zda by bylo výhodnější použít jiné způsoby spoření na penzi.

Analýzou dvou modelových příkladů se autorka práce pokusí potvrdit či vyvrátit stanovenou hypotézu: "Do druhého pilíře se vyplatí vstoupit pouze mladým účastníkům do 30 let, kteří mají čistý příjem nad 25 tis. Kč. Těm, co jsou starší, a zároveň nemají čistý příjem nad 25 tis. Kč, se nevyplatí do II. pilíře vstoupit."

Z alternativních možností spoření na důchod jsou využity tyto produkty: doplňkové penzijní spoření (penzijní připojištění), pravidelné investování a stavební spoření. Navíc je také zmíněno životní pojištění, které lze z části sjednat i jako spořicí produkt. Tyto produkty byly vybrány na základě doporučení finančního poradce ze společnosti Partners Financial Services, a.s. Kritéria pro výběr byla: nízká rizikovitost, snadná dostupnost pro malé investory, nízké znalosti a zkušenosti v investování.

Veškeré následující výpočty jsou pouze teoretické. Nikdy není stoprocentně jisté, zda vláda nevydá zákon či nařízení, které by mohlo ovlivnit budoucí spoření nebo investice. Může se stát, že u určitých produktů sníží státní příspěvek, nebo kvůli změnám na trhu klesnou úrokové sazby apod. Není jasné, co se stane za měsíc nebo za rok, natož za 30 let.

4.1. První modelový příklad

Modelový příklad je aplikován na pana Nového z Benešova u Prahy s datem narození 20.9.1980. Pan Nový začal pracovat v roce 2004 na hlavní pracovní poměr ve zdravotnictví. Bydlí v pronajatém bytě 2+kk s partnerkou a neplatí žádné úvěry související s bydlením. Společně vlastní automobil Škoda Fabia 1.4. Protože bydlí nedaleko svého zaměstnání, využívá automobil pouze pro větší nákupy nebo návštěvu příbuzných a výlety.

Pan Nový je konzervativní typ a nedůvěřuje produktům, kde je i přes větší výnos vyšší riziko, že by mohl o peníze přijít. V následující analýze byly proto vybrány produkty s nízkým rizikem, které jsou v České republice oblíbené a jednoduše dostupné i pro úplné začátečníky. Prvně budou vybrány v rámci důchodové reformy, to znamená II. a III. pilíř.

V roce 2015 dosáhne věku 35 let. Podle tabulky v příloze č. 1 Nárok na odchod do důchodu, je důchodový věk pro tohoto muže 67 let a 6 měsíců, tj. v březnu 2048. Pro nárok na starobní důchod je potřebná doba pojištění alespoň 25 let.⁸⁴

Hrubá mzda pana Nového je shodná s výší průměrné mzdy v České republice za 1. pololetí 2014, a to 25 159 Kč.⁸⁵

Výpočet čisté mzdy:

Hrubá mzda:	25 159 Kč
+ Zdravotní pojištění odváděné zaměstnavatelem (9 % z HM):	2 264 Kč
+ Sociální poj. odváděné zaměstnavatelem (25 % z HM):	6 290 Kč
<hr/>	
= Superhrubá mzda (základ daně)	33 713 Kč
→ zaokrouhlení na stokoruny nahoru	33 800 Kč
<hr/>	
* Sazba daně 15 %	
<hr/>	
= Záloha na daň z příjmů	5 070 Kč
- Sleva na poplatníka	2 070 Kč
<hr/>	
= Záloha na daň po slevách	3 000 Kč
Hrubá mzda	25 159 Kč
- Zdravotní pojištění odváděné zaměstnancem (4,5 % z HM):	1 132 Kč
- Sociální pojištění odváděné zaměstnancem (6,5 % z HM):	1 635 Kč
- Záloha na daň po slevách:	3 000 Kč
<hr/>	
= Čistá mzda:	19 392 Kč ⁸⁶

⁸⁴ Česká správa sociálního zabezpečení, (<http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/davky/starobni- Duchody.htm>)

⁸⁵ Český statistický úřad, (<http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/kalendar/aktual-pmz>)

⁸⁶ Výpočet na základě podmínek daných Zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Rozpočet

Měsíční příjmy:

Čistý příjem ze zaměstnání:	19 392 Kč
Čistý příjem partnerky:	17 773 Kč
<u>Příjmy celkem:</u>	<u>37 165 Kč</u>

Celkové měsíční výdaje:

Nájemné:	6 500 Kč
Poplatky spojené s užíváním bytu:	3 000 Kč
Povinné ručení za automobil přepočteno na měsíc:	192 Kč ⁸⁷
Mobil:	600 Kč
Internet:	500 Kč
Potraviny:	3 000 Kč
Drogerie:	500 Kč
Doprava (benzín, hromadná doprava):	600 Kč
Další občasné výdaje přepočtené na měsíc: (oblečení, kadeřník, dárky, návštěva restaurace apod.)	3 000 Kč

Výdaje celkem: 17 992 Kč

Rozdíl mezi příjmy a výdaji pana Nového s partnerkou: 37 165 - 17 992 Kč =
= 19 173 Kč.

Měsíční výdaje, které platí pouze pan Nový:

Nájemné včetně poplatků	4 750 Kč
Povinné ručení	192 Kč
Mobil	300 Kč
Internet	500 Kč
Potraviny	1 500 Kč
Benzín	500 Kč
Ostatní výdaje	1 800 Kč
<u>Celkem</u>	<u>9 542 Kč</u>

---

⁸⁷ Roční částka povinného ručení 2 300 Kč

Protože auto využívá převážně pan Nový, povinné ručení a benzín platí on. Nájemné s poplatky, internet a potraviny platí napůl. Ostatní výdaje zahrnují např. posezení s přáteli, nebo nákup dárků. Po odečtení výdajů, zůstane panu Novému částka 9 850 Kč, kterou může spořit či investovat.

Pan Nový by si měl vytvořit finanční rezervu pro případ nečekaných výdajů, jako koupě nového spotřebiče, výmalba bytu kvůli vytopení sousedy, nebo pro případ, že by přišel o příjem z důvodu nemoci či úrazu. Tato rezerva by měla být ve výši 3 měsíčních platů, v jeho případě 55 až 60 000 Kč. Nyní má na běžném účtu 20 000 Kč. Výhodnější je, vložit tuto částku na spořicí účet, ze kterého je možné ji kdykoliv vybrat a bez poplatků. Například spořicí účet u Equa bank je úročen sazbou 1,4 % p.a. Nejsou zde žádné poplatky za zřízení a vedení účtu, pouze za odchozí platby je účtován poplatek 9 Kč.⁸⁸ Pokud by pan Nový ukládal měsíčně 2 000 Kč a počítal by s jednorázovým vkladem 20 000 Kč, rezervu by si vytvořil za zhruba 18 měsíců.

Kvůli vytvoření finanční rezervy může na další spoření použít pouze 7 500 Kč. Po uplynutí doby spoření již bude tuto výši pouze udržovat, ale není nutné nadále vkládat 2 tis. Kč, tuto částku tedy bude moci spořit v jiných produktech.

4.1.1. Státní důchod - I. pilíř

Podle kalkulačky pro výpočet důchodu na stránkách Peníze.cz bylo zjištěno, že bez účasti v II. či III. pilíři důchodové reformy by pan Nový dostával doživotní důchod ve výši 11 664 Kč, v této částce je zohledněna i inflace ve výši 2,5 %. Do penzijní kalkulačky bylo možné zadat také očekávané snížení státního důchodu oproti výpočtu dle dnešních pravidel, které bylo již vyplněno na 42 %. Pokud je tedy při výpočtu státního důchodu zohledněno toto očekávané snížení, důchod pana Nového by byl zhruba 6 700 Kč.⁸⁹

Za současných podmínek při současných cenách by výše důchodu, tzn. 11 664 Kč, pokryla pouze náklady pana Nového. Pokud by se náhodou rozešel s partnerkou a musel by platit celý nájem sám, nemohl by pokrýt další měsíční výdaje, jako mobil nebo internet.

---

⁸⁸ Equa bank, (<http://www.equabank.cz/produkty/sporeni/sporici-ucet/>)

⁸⁹ Penzijní kalkulačka, Peníze.cz, (<http://www.penize.cz/kalkulacky/duchodova-reforma-zajisteni-na-stari>)

Vzhledem k velkému množství proměnných, jako inflace, míra zhodnocení úspor, struktura a výše výdajů, zdravotní stav, věk dožití aj., nelze spočítat, kolik je potřeba si naspořit. Pan Nový se však domnívá, že pro udržení určité životní úrovně by chtěl, aby jeho důchod byl ve výši alespoň 15 000 Kč, na což důchod z I. pilíře nebude stačit.

V každém případě není dobré se spoléhat pouze na jeden druh příjmu v penzi, tzn. pouze na státní důchod. Vždy je lepší rozložit své finanční prostředky do více produktů. Jedním z řešení může být vytvoření příjmu v penzi ze tří oblastí - státní důchod, soukromé úspory a penzijní fond.⁹⁰

4.1.2. Důchodové spoření - II. pilíř

Pan Nový má v roce 2015 poslední možnost vstoupit do II. pilíře reformy. Při spoření v II. pilíři by současný státní důchod činil 10 579 Kč, ke kterému je připočtena naspořená částka do fondu ve výši 3 % ze sociálního pojištění, a další 2 %, která si klient odkládal ze své hrubé mzdy. Tato procenta z části mzdy jsou spořena v různých druzích fondů. Výnosy z ukládané částky se liší v závislosti na rizikovosti fondu.

Podle bývalého premiéra Petra Nečase by mohly státní důchody klesnout v roce 2050 až na polovinu současných důchodů.⁹¹ Do penzijní kalkulačky bylo možno zadat procento, o kolik klient očekává, že se v budoucnu sníží státní důchod oproti současnosti. Podle prognózy jsme zadali očekávané snížení o 42 %, které bylo navrženo i penzijní kalkulačkou, to odpovídá reálnému důchodu ve výši 6 765 Kč. Předpokládaná průměrná inflace byla zvolena 2,5 %. Dále byl vyplněn vstup do pracovního procesu - leden 2004, zapojení do II. pilíře v červnu 2015, hrubá mzda 25 159 Kč. Na základě těchto údajů byla vypočítána pravděpodobná výše důchodu a tato data jsou uvedena v tabulce č. 1. Pozn.: reálná výše důchodu je vypočtena pro doživotní výplatu. Pravidelná měsíční úložka a následně celková naspořená částka odpovídá stále stejné výši hrubé mzdy.

---

⁹⁰ FILIP, M., Osobní a rodinné bohatství, s. 44-47

⁹¹ Vše o důchodu, Důchod.cz, (<http://www.duchod.cz/duchodova-reforma-byla-nutna-statni-penze-budou-klesat/>)

Výpočet měsíční úložky:

Hrubá mzda:	25 159 Kč
+ Zdravotní pojištění odváděné zaměstnavatelem (9 %)	2 264 Kč
+ Sociální pojištění odváděné zaměstnavatelem (25 %)	6 290 Kč
= Superhrubá mzda (základ daně)	33 713 Kč
→ zaokrouhlení na stokoruny nahoru	33 800 Kč
* Sazba daně 15 %	
= Záloha na daň z příjmů	5 070 Kč
- Sleva na poplatníka	2 070 Kč
= Záloha na daň po slevách	3 000 Kč
Hrubá mzda	25 159 Kč
- Příspěvek 2 % z HM na II. pilíř	503 Kč
- Zdravotní pojištění odváděné zaměstnancem (4,5 % z HM):	1 132 Kč
- Sociální pojištění odváděné zaměstnancem (6,5 % z HM):	1 635 Kč
- Záloha na daň po slevách:	3 000 Kč
= Čistá mzda:	18 889 Kč

Na základě výše uvedeného výpočtu je vidět, že měsíční čistá mzda bude po vstupu do II. pilíře menší o 503 Kč. V následující tabulce je přehled naspořené částky ve II. pilíři podle procentuálního výnosu fondu.

Tabulka 1: Výše důchodu při spoření ve II. pilíři

Fond	Výnos	Měsíční úložka 3% z hrubé mzdy	Měsíční úložka 2% z hrubé mzdy	Celkem naspořeno v reálné výši	Reál. výše státního důchodu	Fondová složka vyplácena k důchodu	Důchod celkem s účastí ve II. pilíři
Dluhopisový	2,5 %	755 Kč	503 Kč	469 441 Kč	6 324 Kč	3 378 Kč	9 702 Kč
Konzervativní	3,5 %	755 Kč	503 Kč	517 188 Kč	6 324 Kč	3 721 Kč	10 045 Kč
Vyvážený	5 %	755 Kč	503 Kč	607 091 Kč	6 324 Kč	4 368 Kč	10 692 Kč
Dynamický	6 %	755 Kč	503 Kč	652 521 Kč	6 324 Kč	4 695 Kč	11 019 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z penzijní kalkulačky na webových stránkách Peníze.cz

V dynamickém fondu by si naspořil celkem 1 548 566 Kč bez ohledu na inflaci. Reálně, pokud počítáme s 2,5% inflací, je to však 652 521 Kč.⁹² Podle tabulky č. 1 ani s nejvýše rizikovým druhem fondu by nedosáhl na částku 15 000 Kč. Je tedy nutné ukládat peníze i do jiných spořicíh produktů. Jako další produkt byl zvolen III. pilíř.

4.1.3. Doplnkové penzijní spoření - III. pilíř

Vzhledem k náročnosti výpočtu byla použita penzijní kalkulačka na stránkách Peníze.cz, kde bylo potřeba zadat tato data: začátek spoření, měsíční vklad, případně i měsíční vklad od zaměstnavatele, věk pro ukončení spoření, předpokládané zhodnocení fondem a předpokládané poplatky fondu.⁹³

V současné době ještě pan Nový ve III. pilíři nespořil a chtěl by se do něj připojit také od března 2015. Spoření by trvalo až do důchodového věku, tedy do 67 let. Předpokládané zhodnocení fondem bylo stanoveno na 3 % p.a. a předpokládané poplatky na 0,3 %. Následující tabulka znázorňuje výši reálného důchodu (nominální po odečtení prognózy snížení a inflace) s účastí spoření pouze ve III. pilíři.

⁹² Penzijní kalkulačka, Peníze.cz, (<http://www.penize.cz/kalkulacky/duchodova-reforma-zajisteni-na-stari>)

⁹³ Tamtéž

Tabulka 2: Výše důchodu při spoření ve III. pilíři

Reálná výše státního důchodu	Měsíční vklad	Měsíční státní příspěvek	Celkem naspořeno (reálně)	Měsíční výplata důchodu z III. pilíře	Důchod celkem s účastí ve III. pilíři
6 765 Kč	300 Kč	90 Kč	99 717 Kč	717 Kč	7 482 Kč
6 765 Kč	500 Kč	130 Kč	161 081 Kč	1 159 Kč	7 924 Kč
6 765 Kč	800 Kč	190 Kč	253 128 Kč	1 821 Kč	8 586 Kč
6 765 Kč	1 000 Kč	230 Kč	314 492 Kč	2 263 Kč	9 028 Kč
6 765 Kč	1 500 Kč	230 Kč	442 334 Kč	3 183 Kč	9 948 Kč
6 765 Kč	2 000 Kč	230 Kč	570 176 Kč	4 103 Kč	10 868 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z penzijní kalkulačky na webových stránkách Peníze.cz

Podle tabulky č. 2 by klient pouze s využitím III. pilíře požadovanou výši důchodu nezískal, nebo by musel spořit příliš vysoké částky.

Více než 20 % českých firem přispívá svým zaměstnancům na penzijní připojištění. Pro zaměstnavatele je výhodnější přispět zaměstnanci na penzijní připojištění než mu přidat na mzdě, ze které by musel odvést navíc sociální a zdravotní pojištění. A také má z těchto příspěvků daňové úlevy. Nejvýše mohou přispívat 24 tis. Kč ročně, tzn. až 2 tis. Kč měsíčně. Průměrně však zaměstnavatelé přispívají částkou 500 Kč měsíčně.⁹⁴ V tabulce níže lze vidět, o kolik se změní celková naspořená částka a měsíční výplata důchodu, pokud k částce, kterou si pan Nový do III. pilíře vkládá, bude navíc přispívat i jeho zaměstnavatel částkou 500 Kč měsíčně.

---

⁹⁴ Tůma, O., Peníze.cz (<http://www.penize.cz/penzijni-pripojisteni/248729-zamestnavatele-si-muzou-z-dani-odecist-vyssi-prispevky-na-penzijko-a-zivotni-pojisteni-pridaji-vam>)

Tabulka 3: Výše důchodu při spoření ve III. pilíři včetně příspěvku zaměstnavatele

Reálná výše státního důchodu	Měsíční vklad	Měsíční příspěvek zaměstnavatele	Měsíční státní příspěvek	Celkem naspořeno (reálně)	Měsíční výplata důchodu z III. pilíře	Důchod celkem s účastí ve III. pilíři
6 765 Kč	300 Kč	500 Kč	90 Kč	227 559 Kč	1 637 Kč	8 402 Kč
6 765 Kč	500 Kč	500 Kč	130 Kč	288 923 Kč	2 079 Kč	8 844 Kč
6 765 Kč	800 Kč	500 Kč	190 Kč	380 970 Kč	2 741 Kč	9 506 Kč
6 765 Kč	1 000 Kč	500 Kč	230 Kč	442 334 Kč	3 183 Kč	9 948 Kč
6 765 Kč	1 500 Kč	500 Kč	230 Kč	570 176 Kč	4 103 Kč	10 868 Kč
6 765 Kč	2 000 Kč	500 Kč	230 Kč	698 018 Kč	5 022 Kč	11 787 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z penzijní kalkulačky na webových stránkách Peníze.cz

V případě, že by zaměstnavatel přispíval částkou 500 Kč měsíčně a pan Nový 2000 Kč měsíčně, jeho důchod by byl 11 787 Kč, což je o 919 Kč měsíčně více. Celkem by měl naspořeno 698 018 Kč (nominálně 1 656 541 Kč). Aby pan Nový dosáhl stejné výše důchodu jako při spoření 2000 Kč měsíčně bez příspěvku zaměstnavatele, stačí mu nyní spořit pouze 1500 Kč. Zbylých 500 Kč může použít na jiný produkt.

Penzijní připojištění lze však využít jako doplněk II. pilíře. Pokud by klient spořil do penzijního připojištění 2 000 Kč, celkem by si naspořil 1 049 749 Kč, reálně však 442 334 Kč.⁹⁵ Reálný měsíční důchod přibližně odpovídá reálnému důchodu při spoření ve vyváženém fondu II. pilíře při měsíční úložce 503 Kč. Srovnáním pouze těchto dvou možností, je výhodnější vstoupit do II. pilíře, protože při menší měsíční úložce si může klient naspořit vyšší celkovou částku.

V tabulce č. 4 je znázorněna výše důchodu při využití II. i III. pilíře současně, s použitím totožných vstupních dat. Pro spoření ve II. pilíři byl vybrán dynamický fond s 6% zhodnocením, protože je pan Nový ještě mladý a doba spoření bude více než 30 let, lze

⁹⁵ Penzijní kalkulačka, Peníze.cz, (<http://www.penize.cz/kalkulacky/duchodova-reforma-zajisteni-na-stari>)

zvolit rizikovější formu spoření, protože s tak dlouhou dobou spoření zpravidla klesá riziko.

Tabulka 4: Výše důchodu při spoření ve II. i III. pilíři

Reálná výše státního důchodu	Měsíční vklad do II. pilíře (2 % z HM)	Měsíční vklad do III. pilíře	Měsíční výplata důchodu z II. pilíře	Měsíční výplata důchodu z III. pilíře včetně příspěvku zaměstnavatele	Celková výše důchodu
6 324 Kč	503 Kč	300 Kč	4 695 Kč	1 637 Kč	12 656 Kč
6 324 Kč	503 Kč	500 Kč	4 695 Kč	2 079 Kč	13 098 Kč
6 324 Kč	503 Kč	800 Kč	4 695 Kč	2 741 Kč	13 760 Kč
6 324 Kč	503 Kč	1 000 Kč	4 695 Kč	3 183 Kč	14 202 Kč
6 324 Kč	503 Kč	1 500 Kč	4 695 Kč	4 103 Kč	15 122 Kč
6 324 Kč	503 Kč	2 000 Kč	4 695 Kč	5 022 Kč	16 041 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z penzijní kalkulačky na webových stránkách Peníze.cz

Klientovi je možné doporučit účast ve II. pilíři při spoření v dynamickém fondu a zároveň ve III. pilíři při spoření 1500 tis. Kč. Výhodou spoření 1 500 Kč měsíčně je možnost uplatnit roční slevu na dani z příjmu ve výši 900 Kč.⁹⁶ Pokud by byla počítána výše penze, která platí za současných podmínek, a to 10 903 Kč, a k ní by byly připočteny měsíční výplaty I. pilíře (4 695 Kč) a II. pilíře (3 183 Kč), mohl by důchod činit i 18 781 Kč, který se blíží současné čisté mzdě pana Nového. Je však potřeba počítat se snížením výplat státních důchodů, s inflací, růstem cen potravin, bydlení, energií apod. Proto je lepší počítat s již reálným důchodem v budoucnu, který je 6 324 Kč. Při počítání s touto výší důchodu s účastí ve II. a III. pilíři současně (předpokládaná výše důchodu by činila 15 122 Kč) se již podaří dosáhnout na stanovenou výši, tj. 15 000 Kč.

⁹⁶ Peníze a úspory, Podnikatel.cz, ([http://www.podnikatel.cz/clanky/stovky-tisic-cechu-se-pripravuji-o-statni-prispevky-na-penzijnim-pripojisti/](http://www.podnikatel.cz/clanky/stovky-tisic-cechu-se-pripravuji-o-statni-prispevky-na-penzijnim-pripojisti))

Přesto lze doporučit rozložení finančních prostředků do více produktů i mimo systém důchodové reformy. Další možností mohou být například pravidelné investice nebo všeobecně známé stavební spoření.

4.1.4. Pravidelné investice

Pokud klient využije oba pilíře důchodové reformy, může dosáhnout na stanovenou výši důchodu 15 000 Kč, je však lepší rozložit peníze po menších částkách do více produktů. Po konzultaci s finančním poradcem Tomášem Zahradníkem ze společnosti Partners Financial Services, a.s. byly klientovi doporučeny pravidelné investice, jako způsob k zhodnocení volných peněžních prostředků, které lze využít také na důchod. Pro výpočet přibližného důchodu na základě pravidelných investic byla použita také penzijní kalkulačka na stránkách Peníze.cz.

Do kalkulačky bylo nutné zadat, ke kterému datu začne klient pravidelně vkládat peníze, jak často a v jaké výši, zároveň jaký by byl jednorázový vklad na začátku a případně v průběhu investování. Posledním parametrem je předpokládané zhodnocení, které není jednoduché stanovit, kvůli velkým výkyvům na trhu. Na základě výzkumu provedeném v článku "Pravidelná investice je výhodnější než jednorázová, dokázali odborníci" na portále iDnes.cz, že se může průměrně pohybovat mezi 5,5-6,5 % p.a.⁹⁷ Na základě doporučení finančního poradce, bylo do kalkulačky zadáno zhodnocení ve výši 6 % při investování na dobu delší než 10 let, v tomto případě to bude 30 let.

Pan Nový by chtěl začít s pravidelným investováním v březnu 2015, podobně jako s ostatními spořicími produkty. Měsíčně by ukládal 800 Kč. Konec investování by byl březen 2047, to odpovídá 32 letům pravidelného investování (stejná doba jako u II. či III. pilíře). Za tuto dobu by si podle kalkulačky naspořil nominálně 926 117 Kč, a po odečtení inflace 390 239 Kč. K důchodu by mu z této částky bylo připočteno měsíčně 2 296 Kč s ohledem na inflaci. Jeho důchod by byl v reálné výši 6 765 Kč (bez účasti ve II. pilíři), po připočtení pravidelných investic 9 061 Kč.

---

⁹⁷ KOHOUTOVÁ, Z., iDnes.cz (http://finance.idnes.cz/odbornici-porovnali-vynos-u-pravidelne-a-jednorazove-investice-p8n-/inv.aspx?c=A111010_143656_inv_zuk)

Pokud by klient spořil ve II. pilíři, jeho důchod by činil 6 324 Kč, měsíční výplata z II. pilíře 4 695 Kč a pravidelné investice 2 296 Kč. Celkově by jeho měsíční renta byla ve výši 13 315 Kč.

Při účasti ve III. pilíři by činil důchod 6 765 Kč, měsíční výplata ze spoření ve III. pilíři 4 103 Kč (při spoření 1 500 Kč měsíčně a s příspěvkem zaměstnavatele 500 Kč) a pravidelné investice 2 296 Kč. Celková výše důchodu s účastí ve III. pilíři společně s pravidelnými investicemi by byla 13 164 Kč.

Zde je vidět další srovnání, že je II. pilíř výhodnější než III. Přesto celková výše důchodu tvořena spořením v pravidelných investicích s kombinací buď II., nebo III. pilíře, nestačí na požadovanou výši důchodu muže z modelového příkladu. Pravidelné investice v kombinaci s II. i III. pilířem zároveň, přinesou reálnou výši důchodu ve výši 17 516 Kč (reálná měsíční výše důchodu 6 324 Kč, měsíční výplata z II. pilíře 4 695 Kč, měsíční výplata z III. pilíře 4 103 Kč a z pravidelných investic 2 296 Kč). Tato částka by mu stačila na udržení si určité životní úrovně.

Aby za 30 let pravidelného investování získal 1 000 000 Kč (nominálně), musel by při 6% úrokové míře měsíčně investovat zhruba 900 Kč.⁹⁸ Ve srovnání s běžnými spořicími produkty českých bank může měsíčně odkládat asi poloviční částku, aby dosáhl stejné celkové částky. Například ve třetím pilíři při spoření 900 Kč měsíčně, si po 30 letech naspoří pouze 670 tis. Kč. V tomto ohledu se pravidelné investování jeví jako výhodnější produkt oproti III. pilíři.

Pokud by pan Nový vkládal 500 Kč do II. či III. pilíře, anebo do pravidelných investic, nejvýhodnější je II. pilíř. Při spoření cca 500 Kč měsíčně by si reálně naspořil ve II. pilíři zhruba 650 tis. Kč, ve III. pilíři 160 tis. Kč a 240 tis. Kč v pravidelných investicích. Přesto může pan Nový využít III. pilíř kvůli rozložení svého portfolia, protože pravidelné investice jsou více rizikovým produktem.

---

⁹⁸ Pravidelná investice, Swiss Life Select, (<http://www.swisslifeselect.cz/cs/home/klient/kalkulatory/investice.html>)

4.1.5. Stavební spoření

Dalším produktem, který je konzervativní, ale přitom dokáže zajistit relativně vysoký výnos díky státním příspěvkům, je stavební spoření. Jsou dvě možnosti, jak klient může využít stavební spoření. První možností je spoření s minimální vázací lhůtou 6 let, kdy si může naspořené peníze vybrat a použít je např. na přilepšení ke státnímu důchodu.

Druhá možnost je vzít si úvěr ze stavebního spoření. Vzhledem k tomu, že úvěr ze stavebního spoření je využíván často na částky ve výši několika set tisíc korun, není tento úvěr využíván na nákup nemovitosti, ale spíše na drobné rekonstrukce či zařízení bydlení. Pro vyšší částky je spíše využívána hypotéka.

Pokud pan Nový využije stavební spoření pouze na spoření, měla by ho zajímat celková naspořená částka. Naspořenou částku po 6 letech vázací lhůty může použít na cokoliv. V tabulce č. 5 je zjištěno, kolik si může pan Nový naspořit při měsíční úložce ve výši 1 670 Kč, aby získal maximální státní podporu ve výši 2 000 Kč za rok. Protože podmínky pro stavební spoření se u jednotlivých spořitelů nijak zvlášť neliší, rozhodl se pan Nový uzavřít smlouvu na základě doporučení finančního poradce u Raiffeisen bank, a. s.

V tabulce č. 5 je znázorněn model stavebního spoření. Poplatek za založení smlouvy činí 1 % z cílové částky, roční poplatek za vedení účtu 320 Kč, úrok 1,5 %. Bylo porovnáno pět částek a na základě nich vypočtena celková naspořená částka od založení smlouvy 1.1.2015 za 30 let spoření. Počáteční jednorázový vklad je stanoven z důvodu stržení částky stavební spořitelnou za vstupní poplatek. Jednorázový vklad není nutný. Pokud ho klient nevloží, zůstatek účtu bude v záporných částkách a při jednorázovém vkladu nebo pravidelných vkladech se bude zůstatek navyšovat, tím se tento "dluh" splatí a klient může dále pokračovat ve spoření.

Tabulka 5: Předpokládaná naspořená částka při stavebním spoření

Měsíční úložka	Počáteční jednorázový vklad	Úrok	Celková výše vkladů	Celková výše státní podpory	Celková výše úroků	Celková naspořená částka
500 Kč	2 500 Kč	1,5 %	180 000 Kč	18 000 Kč	62 147 Kč	260 147 Kč
1 000 Kč	5 000 Kč	1,5 %	360 000 Kč	36 000 Kč	124 294 Kč	520 294 Kč
1 500 Kč	7 500 Kč	1,5 %	540 000 Kč	54 000 Kč	186 441 Kč	780 441 Kč
1 670 Kč	8 350 Kč	1,5 %	601 200 Kč	60 000 Kč	207 535 Kč	868 735 Kč
2 000 Kč	10 000 Kč	1,5 %	720 000 Kč	60 000 Kč	244 995 Kč	1 024 995 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z penzijní kalkulačky na webových stránkách Peníze.cz

Smlouva o stavebním spoření vyprší v roce 2044, což je 3 roky před vstupem do důchodu. Pokud by již tyto peníze nikam neukládal a ponechal si je na přilepšení ke státnímu důchodu, při spoření částky 1 670 Kč měsíčně by mohl mít k důchodu navíc 3 620 Kč po dobu 20 let.⁹⁹

Stavební spoření je v určité míře srovnatelné se spořením ve III. pilíři. Jako možnost spoření na důchod by autorka práce spíše nedoporučovala, tato možnost nebyla doporučena ani finančním poradcem. Ve III. pilíři může spořit menší částku (s měsíčním příspěvkem od zaměstnavatele) a celková naspořená částka je srovnatelná. Stavební spoření lze doporučit v případě vytvoření střednědobé rezervy, tzn. spořit minimálně 6 let, aby dosáhl na státní podporu a poté například přesunout peníze na termínovaný vklad či do investičních nástrojů, např. jako mimořádný vklad do pravidelných investic. Stavební spoření na zajištění k důchodu není zcela efektivní. Stavební spoření může pan Nový využít např. pro snížení výše hypotéky. Tato možnost je rozebrána níže.

V případě, že by chtěl využít stavební spoření na získání úvěru na bydlení, bude ho zajímat cílová částka. Poskytnutý úvěr je potřeba vázat na účely bydlení. Nevýhodou může být, že poskytnutý úvěr bývá v řádu statisíců. Kdyby chtěl pan Nový použít tento úvěr na

---

⁹⁹ Penzijní kalkulačka, Peníze.cz, (<http://www.penize.cz/kalkulacky/duchodova-reforma-zajisteni-na-stari>)

pořízení bytu, částka by mu nestačila. Úvěr může použít na vybavení bytu, či menší rekonstrukci. Pokud však tyto výdaje nejsou nutné, nemusí si brát úvěr, ale stačí si potřebnou částku našetřit. Díky relativně vysokým příspěvkům od státu si může za 6 let při měsíční úložce 1 700 Kč a úroku 1,5 % naspořit 141 400 Kč.¹⁰⁰

4.1.6. Hypotéka

Pan Nový se narodil v okrese Benešov, a díky svému zaměstnání a přátelům by tu chtěl žít i v budoucnosti. To znamená, že při rozhodování o koupi bytu se rozhodoval pro stejnou lokalitu. V Benešově a okolí se ceny bytů ve velikosti 2+1 pohybují okolo 1 300 000 Kč.¹⁰¹ V této cenové kategorii je několik bytů, které by mu velikostně i vzhledově vyhovovaly. V případě rozhodnutí se pro úvěr, si pan Nový chce půjčit 1 500 000 Kč, kdy by cenový rozdíl pokryl případné náklady na zařízení bytu.

V současné době bydlí s přítelkyní v pronajatém bytu, kde dohromady platí i s poplatky 9,5 tis. Kč. Pro získání potřebné částky na nákup nemovitosti mohou využít hypotéku, jejíž úrokové sazby se pohybují okolo 3,05 %.¹⁰²

Pokud by pan Nový využil výhod stavebního spoření a nejdříve si naspořil určitou částku, mohl by si vzít nižší hypotéku. Při využití spořicího tarifu u Raiffeisen stavební spořitelny by si za 6 let, při měsíční úložce 2 500 Kč, naspořil 202 841 Kč. Vlastní vklad by činil 180 tis. Kč, státní podpora 14 tis. Kč a úroky 8 841 Kč.¹⁰³

Hypotéka byla vybrána dle hypoteční kalkulačky na základě těchto zadaných údajů: Cena nemovitosti: 1 500 000 Kč, výše úvěru 1 300 000 Kč (87 %), fixace úrokové sazby 5 let, splátka 9 000 Kč (splátka by byla hrazena ze společného účtu pana Nového a jeho přítelkyně).

Dle vypočítaných nabídek byla vybrána Raiffeisen Bank s měsíční splátkou 6 387 Kč se splatností 23 let, RPSN 2,85 % (úrok 2,79 %). Zaplacená částka na úrocích je ve výši

---

¹⁰⁰ Stavební spoření, Peníze.cz, (<http://www.penize.cz/srovnani/stavebni-sporeni>)

¹⁰¹ Sreality.cz, (<http://www.sreality.cz/hledani/prodej/byty/benesov?velikost=2%2B1>)

¹⁰² KOHOUTOVÁ, Z., iDnes.cz (http://finance.idnes.cz/prumerne-urokove-sazby-hypotek-za-unor-2014-fi7-/hypoinde.aspx?c=A140318_115943_hypoinde_zuk)

¹⁰³ Spořicí tarif, Raiffeisen stavební spořitelna, (<http://www.rsts.cz/sporici-tarif/>)

463 147 Kč.¹⁰⁴ Protože měsíční splátka byla vypočtena relativně nízká, zbudou jim stále volné finanční prostředky (např. již nebudou platit nájem, který byl vyšší než měsíční splátky hypotéky), které mohou vkládat např. na spořicí účet, a po určité době předčasně hypotéku splatit.

4.1.7. Životní pojištění

Protože je pan Nový hlavním živitelem rodiny, měl by si sjednat životní pojištění. Na stránkách Peníze.cz byla využita kalkulačka životního pojištění. Bylo zadáno, o jaký druh má účastník zájem, v tomto případě pojištění života (pro případ úmrtí z jakýchkoliv příčin) a úrazové pojištění (pro případ smrti následkem úrazu, trvalé následky, denní odškodné za dobu léčení a pojištění hospitalizace). Dále věk 35 let, pohlaví muž a měsíční výše pojistného 1 000 Kč.

Bylo vypočítáno: pojistná částka v případě úmrtí 760 tis. Kč, pojistná částka pro případ smrti následkem úrazu 565 tis. Kč a pojistná částka v případě trvalých následků úrazu 1 135 000 Kč. Pojištění bude trvat do 75 let věku. Při nezměněných podmínkách pojištění bude kapitálová hodnota pojistky 12 765 Kč, tzn. suma, kterou dostane klient při dožití se konce pojištění. V případě kombinace pojištění a investování by při stejné měsíční částce byla kapitálová hodnota 298 821 Kč, pojistné částky však budou o několik set tisíc nižší.¹⁰⁵

Pan Nový může životní pojištění využít také na spoření, avšak jeho pojistné částky se sníží o několik set tisíc korun. V případě trvalých následků či smrti, by jeho rodina nebyla dostatečně finančně kryta a mohla by se dostat do finančních potíží. Při využití jiných produktů dosáhne na požadovanou výši důchodu, proto není potřeba využít životní pojištění jako spořicí produkt.

---

¹⁰⁴ Hypoteční úvěr, Hypoteční kalkulačka, (<http://www.hypotecnikalkulacka.cz/>)

¹⁰⁵ Pojistné a pojistné krytí, Peníze.cz, (<http://www.penize.cz/kalkulacky/pojistne-a-pojistne-kryti>)

4.2. Druhý modelový příklad

Byla stanovena hypotéza: "Do druhého pilíře se vyplatí vstoupit pouze mladým účastníkům do 30 let, kteří mají čistý příjem nad 25 tis. Kč. Těm, co jsou starší, a zároveň nemají čistý příjem nad 25 tis. Kč, se nevyplatí do II. pilíře vstoupit."

Abychom bylo možné hypotézu potvrdit či vyvrátit, je pro porovnání vybrán druhý modelový příklad muže, pana Veselého, s datem narození 17.5.1989. Pan Veselý začal pracovat hned po vysoké škole v roce 2013 na pozici finančního poradce. Bydlí sám v Benešově u Prahy ve stejně velkém pronajímaném bytu, jako pan Nový. Zaměstnání si pan Veselý našel přímo v Benešově, proto auto, stejně jako pan Nový, nevyužívá pro cesty do práce.

Podle tabulky v příloze č. 1 Nárok na odchod do důchodu, je důchodový věk pro tohoto muže 69 let, tj. v květnu 2058. Hrubá mzda pana Veselého je 40 tis. Kč.

Výpočet čisté mzdy:

Hrubá mzda:	40 000 Kč
+ Zdravotní pojištění odváděné zaměstnavatelem (9 % z HM):	3 600 Kč
+ Sociální poj. odváděné zaměstnavatelem (25 % z HM):	10 000 Kč
<hr/>	
= Superhrubá mzda (základ daně)	53 600 Kč
→ zaokrouhlení na stokoruny nahoru	53 600 Kč
* Sazba daně 15 %	
<hr/>	
= Záloha na daň z příjmů	8 040 Kč
- Sleva na poplatníka	2 070 Kč
<hr/>	
= Záloha na daň po slevách	5 970 Kč
Hrubá mzda	40 000 Kč
- Zdravotní pojištění odváděné zaměstnancem (4,5 % z HM):	1 800 Kč
- Sociální pojištění odváděné zaměstnancem (6,5 % z HM):	2 600 Kč
- Záloha na daň po slevách:	5 970 Kč
<hr/>	
= Čistá mzda:	29 630 Kč ¹⁰⁶

¹⁰⁶ Výpočet na základě podmínek daných Zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Rozpočet

Čistý příjem ze zaměstnání:	29 630 Kč
Celkové měsíční výdaje:	
Nájemné:	6 500 Kč
Poplatky spojené s užíváním bytu:	3 000 Kč
Povinné ručení za automobil přepočteno na měsíc:	192 Kč ¹⁰⁷
Mobil:	1 000 Kč
Internet:	500 Kč
Potraviny:	3 000 Kč
Drogerie:	500 Kč
Doprava (benzín, hromadná doprava):	1 500 Kč
Další občasné výdaje přepočtené na měsíc: (oblečení, kadeřník, dárky, návštěva restaurace apod.)	4 000 Kč
_____	_____
Výdaje celkem:	20 192 Kč

Rozdíl mezi příjmy a výdaji pana Veselého činí měsíčně 9 438 Kč. Tuto částku by mohl použít na spoření. Stejně ale jako pan Nový, by si měl vytvořit určitou finanční rezervu ve výši tří průměrných platů, tzn. cca 85-90 tis. Kč. Na běžném účtu má částku navíc 35 000 tis. Kč. Pokud by si měsíčně dával stranou 2,5 tis. Kč, potřebnou finanční rezervu by si vytvořil zhruba za 2 roky. Do té doby může využít na spoření necelých 7 tis. Kč.

4.2.1. Státní důchod - I. pilíř

Za současných podmínek by pan Veselý dostával měsíční starobní důchod 14 539 Kč. Stejně jako v prvním modelovém příkladu by se mělo počítat s očekávaným snížením důchodu v budoucnu. Penzijní kalkulačkou bylo navrženo snížení o 48 %, protože pan Veselý jde o dva roky později do důchodu než pan Nový. Jeho důchod tedy bude v budoucnu činit 7 560 Kč.

Důchod za současných podmínek má sice pan Veselý vyšší o 2 875 Kč než pan Nový, ale procentuálně bude důchod pana Veselého mnohem nižší. Zatímco pan Nový má nyní průměrnou čistou mzdu 19 392 Kč, důchod by měl za současných podmínek ve výši

---

¹⁰⁷ Roční částka povinného ručení 2 300 Kč

11 664 Kč, což činí zhruba 60 % čisté mzdy. Pan Veselý má čistou mzdu 29 630 Kč a důchod by dostával 14 539 Kč, což je cca 49 %. O to více by měl pan Veselý myslet na důchodové spoření. Vypočítaný důchod by mu zdaleka nestačil na pokrytí svých životních nákladů. Samozřejmě je potřeba počítat s určitým snížením životní úrovně v důchodovém věku, přesto částka 14,5 tis. Kč není příliš vysoká. Pan Veselý se domnívá, že by mu postačila měsíční renta ve výši 75% svého současného měsíčního platu, tj. 22 tis. Kč.

4.2.2. Důchodové spoření - II. pilíř

Pokud se pan Veselý zapojí v červnu 2015 do II. pilíře, státní důchod se mu sníží o 1 263 Kč na 13 276 Kč, s očekávaným snížením o 48 % je to 6 904 Kč. V tabulce č. 6 je znázorněno, kolik si může pan Veselý ve II. pilíři naspořit a o kolik se změní jeho důchod v budoucnu.

Tabulka 6: Výše důchodu při spoření ve II. pilíři

Fond	Výnos	Měsíční úložka 3% z hrubé mzdy	Měsíční úložka 2% z hrubé mzdy	Celkem naspořeno v reálné výši	Reál. výše státního důchodu	Fondová složka vyplácena k důchodu	Důchod celkem s účastí ve II. pilíři
Dluhopisový	2,5 %	1200 Kč	800 Kč	942 601 Kč	6 904 Kč	7 079 Kč	13 983 Kč
Konzervativní	3,5 %	1200 Kč	800 Kč	1 069 852 Kč	6 904 Kč	8 034 Kč	14 938 Kč
Vyvážený	5 %	1200 Kč	800 Kč	1 347 185 Kč	6 904 Kč	10 117 Kč	17 021 Kč
Dynamický	6 %	1200 Kč	800 Kč	1 515 409 Kč	6 904 Kč	11 380 Kč	18 284 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z penzijní kalkulačky z webových stránek Peníze.cz

V dynamickém fondu by si naspořil celkem 4 718 757 Kč bez ohledu na inflaci. Reálně, pokud je počítáno s 2,5% inflací, je to však 1 515 409 Kč, což je o 862 888 Kč více než u pana Nového.¹⁰⁸ Podle tabulky č. 6 ani s nejvýše rizikovým druhem fondu by také nedosáhl na stanovenou částku, v tomto případě 22 tis. Kč.

¹⁰⁸ Penzijní kalkulačka, Peníze.cz, (<http://www.penize.cz/kalkulacky/duchodova-reforma-zajisteni-na-stari>)

Už jen z tohoto srovnání je vidět, že pokud člověk začne spořit ve II. pilíři co nejdříve a má hrubou mzdu např. 40 tis. Kč, stačí, když odvádí ze své hrubé mzdy pouze o 300 Kč více a jeho měsíční výše důchodu je téměř o 8 tis. Kč vyšší.

Pokud by byl pan Veselý stejně starý jako pan Nový a zároveň vstoupil do pracovního procesu také v roce 2004, ale měl hrubou mzdu 40 000 Kč, jeho důchod s účastí ve II. pilíři s dynamickým fondem, by činil 18 691 Kč, což je stále o zhruba 7,5 tis. Kč více než má pan Nový. V opačném případě, tzn. 25letý člověk s hrubou mzdou 25 159 Kč, by účastí ve II. pilíři v dynamickém fondu získal měsíční důchod 13 161 Kč.¹⁰⁹ Čím mladší člověk vstoupí do II. pilíře a čím vyšší plat bude mít, tím více si naspoří a jeho měsíční důchod bude o to vyšší.

4.2.3. Doplnkové penzijní spoření - III. pilíř

V tabulce č. 7 je shrnuto, kolik si klient naspoří při vstupu do III. pilíře bez účasti ve II. pilíři. Pan Veselý zatím penzijní spoření neměl sjednané. Zapojil by se tedy v březnu 2015 a spoření by trvalo do jeho důchodového věku, tzn. do 69 let. Předpokládané zhodnocení fondu je 3 % a poplatky 0,3 %.

---

¹⁰⁹ Penzijní kalkulačka, Peníze.cz, (<http://www.penize.cz/kalkulacky/duchodova-reforma-zajisteni-na-stari>)

Tabulka 7: Výše důchodu při spoření ve III. pilíři

Reálná výše státního důchodu	Měsíční vklad	Měsíční státní příspěvek	Celkem naspořeno (reálně)	Měsíční výplata důchodu z III. pilíře	Důchod celkem s účastí ve III. pilíři
7 560 Kč	300 Kč	90 Kč	121 111 Kč	909 Kč	8 469 Kč
7 560 Kč	500 Kč	130 Kč	195 641 Kč	1 469 Kč	9 029 Kč
7 560 Kč	800 Kč	190 Kč	307 435 Kč	2 309 Kč	9 869 Kč
7 560 Kč	1 000 Kč	230 Kč	381 965 Kč	2 868 Kč	10 428 Kč
7 560 Kč	1 500 Kč	230 Kč	537 235 Kč	4 034 Kč	11 594 Kč
7 560 Kč	2 000 Kč	230 Kč	692 505 Kč	5 200 Kč	12 760 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z penzijní kalkulačky na webových stránkách Peníze.cz

Pro pana Veselého je z hlediska pravidelných měsíčních příspěvků III. pilíř nevýhodný. V porovnání s II. pilířem, kdy jeho důchod činí při odvodu 800 Kč měsíčně až 18 900 Kč (s ohledem na rizikovost fondu), ve III. pilíři získá důchod při spoření stejné měsíční částky pouze 9 869 Kč. Doplnkové penzijní spoření totiž nebere v úvahu výši mzdy, ale pouze délku spoření a měsíční vloženou částku.

V tabulce č. 8 je vypočítáno, o kolik se změní výše starobního důchodu při spoření ve III. pilíři s měsíčním příspěvkem zaměstnavatele 500 Kč.

Tabulka 8: Výše důchodu při spoření ve III. pilíři včetně příspěvku zaměstnavatele

Reálná výše státního důchodu	Měsíční vklad	Měsíční příspěvek zaměstnavatele	Měsíční státní příspěvek	Celkem naspořeno (reálně)	Měsíční výplata důchodu z III. pilíře	Důchod celkem s účastí ve III. pilíři
7 560 Kč	300 Kč	500 Kč	90 Kč	276 381 Kč	2 076 Kč	9 636 Kč
7 560 Kč	500 Kč	500 Kč	130 Kč	350 911 Kč	2 635 Kč	10 195 Kč
7 560 Kč	800 Kč	500 Kč	190 Kč	462 705 Kč	3 475 Kč	11 035 Kč
7 560 Kč	1 000 Kč	500 Kč	230 Kč	537 235 Kč	4 034 Kč	11 594 Kč
7 560 Kč	1 500 Kč	500 Kč	230 Kč	692 505 Kč	5 200 Kč	12 760 Kč
7 560 Kč	2 000 Kč	500 Kč	230 Kč	847 776 Kč	6 366 Kč	13 926 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z penzijní kalkulačky na webových stránkách Peníze.cz

V případě, že by zaměstnavatel přispíval částkou 500 Kč měsíčně a pan Veselý 2000 Kč měsíčně, jeho důchod by byl 13 926 Kč. Samostatně není pro pana Veselého III. pilíř příliš výhodný, může však využít kombinaci obou dvou pilířů.

Následující tabulka znázorňuje výše důchodů s využitím obou pilířů zároveň. Pro tvorbu tabulky byly použity stejné vstupní hodnoty jako v předchozích tabulkách v druhém modelovém příkladu. V případě II. pilíře byl vybrán dynamický fond se zhodnocením 6 % p.a.

Tabulka 9: Výše důchodu při spoření ve II. i III. pilíři

Reálná výše státního důchodu	Měsíční vklad do II. pilíře (2 % z HM)	Měsíční vklad do III. pilíře	Měsíční výplata důchodu z II. pilíře	Měsíční výplata důchodu z III. pilíře včetně příspěvku zaměstnavatele	Celková výše důchodu
6 904 Kč	800 Kč	300 Kč	11 380 Kč	2 076 Kč	20 360 Kč
6 904 Kč	800 Kč	500 Kč	11 380 Kč	2 635 Kč	20 919 Kč
6 904 Kč	800 Kč	800 Kč	11 380 Kč	3 475 Kč	21 759 Kč
6 904 Kč	800 Kč	1 000 Kč	11 380 Kč	4 034 Kč	22 318 Kč
6 904 Kč	800 Kč	1 500 Kč	11 380 Kč	5 200 Kč	23 484 Kč
6 904 Kč	800 Kč	2 000 Kč	11 380 Kč	6 366 Kč	24 650 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z penzijní kalkulačky na webových stránkách Peníze.cz

V případě, že by pan Veselý využil kombinaci II. a III. pilíře důchodové reformy, mohl by z malé měsíční částky získat vysoký důchod. Kdyby vkládal do doplňkového penzijního spoření nejnižší možnou částku pro získání státní podpory, tzn. 300 Kč, a zároveň by byl účastníkem důchodového spoření, kde by ze svého vkládal 800 Kč, dosáhl by na důchod 20 360 Kč. Tato částka však úplně neodpovídá představě pana Veselého, proto by musel do III. pilíře vkládat 1 000 Kč. Při spoření 800 Kč do II. a 1 000 Kč do III. pilíře by mu stále z volných finančních prostředků zbývalo zhruba 5 tis. Kč. Po získání finanční rezervy, kdy si stranou ukládá 2,5 tis. Kč, by mu zbývalo dokonce 7,5 tis. Kč. Tuto částku může využít na další spoření a tím si zvýšit důchod, nebo ji může použít na pořízení vlastního bydlení, což lze v tomto případě doporučit, protože je pan Veselý ještě mladý a může si tedy hypotéku rozložit na více let, aby měl nižší splátky.¹¹⁰

¹¹⁰ Penzijní kalkulačka, Peníze.cz, (<http://www.penize.cz/kalkulacky/duchodova-reforma-zajisteni-na-stari>)

4.2.4. Pravidelné investice

Pan Veselý získá požadovanou výši důchodu již při účasti ve II. pilíři a současně spoření 800 Kč ve III. pilíři. Přesto však může využít dalších produktů, například pravidelných investic.

Pan Veselý by začal ukládat peníze v březnu 2015 ve výši 800 Kč měsíčně, investování by bylo ukončeno v roce 2055, což odpovídá 40 letům. Zhodnocení bylo stanoveno na 6 % p.a. Za tuto dobu by si reálně naspořil 646 tis. Kč. Měsíční výplata k důchodu by byla navíc 3 337 Kč.

Bez využití II. a III. pilíře by mohl pravidelně investovat 2 500 Kč, reálná naspořená částka by však byla 816 tis. Kč. Při účasti pouze ve II. pilíři by si reálně naspořil 1,5 mil. Kč, což je téměř dvakrát tolik. Bylo by také příliš rizikové využívat pouze jeden produkt zároveň s tak velkou mírou rizika. V tomto případě lze doporučit účast ve II. pilíři.¹¹¹

4.2.5. Stavební spoření

Stejně jako u pana Nového, i pan Veselý bydlí v pronajatém bytu a zřejmě bude chtít časem bydlet ve svém. Stavební spoření by však využil pouze jako spořicí produkt či na zařízení bytu nebo malé rekonstrukce. Případně může naspořit určitou částku, kterou poté použije na snížení celkové výše hypotéky, stejně jako to využil pan Nový.

V tabulce č. 10 je znázorněn model stavebního spoření. Pro výpočet byl vybrán spořicí tarif u Raiffeisen Bank. Poplatek za založení smlouvy zde činí 1 % z cílové částky, roční poplatek za vedení účtu 320 Kč, úrok 1,5 %. Smlouva bude založena 1.1.2015 na 30 let. Počáteční jednorázový vklad je stanoven z důvodu stržení částky stavební spořitelnou za vstupní poplatek. Jednorázový vklad není nutný. Pokud ho klient nevloží, zůstatek účtu bude v záporných částkách a při jednorázovém vkladu nebo pravidelných vkladech se bude zůstatek navyšovat.

---

¹¹¹ Penzijní kalkulačka, Peníze.cz, (<http://www.penize.cz/kalkulacky/duchodova-reforma-zajisteni-na-stari>)

Tabulka 10: Naspořená částka ve stavebním spoření

Měsíční úložka	Počáteční jednorázový vklad	Úrok	Celková výše vkladů	Celková výše státní podpory	Celková výše úroků	Celková naspořená částka
500 Kč	2 500 Kč	1,5 %	180 000 Kč	18 000 Kč	62 147 Kč	260 147 Kč
1 000 Kč	5 000 Kč	1,5 %	360 000 Kč	36 000 Kč	124 294 Kč	520 294 Kč
1 500 Kč	7 500 Kč	1,5 %	540 000 Kč	54 000 Kč	186 441 Kč	780 441 Kč
1 670 Kč	8 350 Kč	1,5 %	601 200 Kč	60 000 Kč	207 535 Kč	868 735 Kč
2 000 Kč	10 000 Kč	1,5 %	720 000 Kč	60 000 Kč	244 995 Kč	1 024 995 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z penzijní kalkulačky z webových stránek Peníze.cz

Protože bylo počítáno se stejnými částkami a stejnou dobou spoření jako u pana Nového, naspořené částky jsou v obou případech stejné. K důchodu by tedy pan Veselý dostával 3 620 Kč při spoření 1 670 Kč měsíčně.¹¹²

Druhá možnost využití stavebního spoření je na snížení celkové částky hypotéky, kterou by pan Veselý chtěl využít na pořízení vlastního bydlení. Nemovitost by si pořídil ve stejné hodnotě, tzn. 1,5 mil. Kč. Nejdříve by využil stavební spoření. Po dobu 6 let by si odkládal 3 000 Kč. Po této době by měl naspořeno 240 524 Kč, z toho je vlastní vklad 216 tis. Kč, státní podpora 14 tis. Kč a úroky 10 524 Kč.¹¹³

4.2.6. Hypotéka

Pan Veselý by se v budoucnu rád přestěhoval do rodinného domu na okraji Prahy. Zjišťoval si, že rodinný dům v okrese Benešov a Praha-západ je možné pořídit i za 2,5 mil. Kč.¹¹⁴

---

¹¹² Penzijní kalkulačka, Peníze.cz, (<http://www.penize.cz/kalkulacky/duchodova-reforma-zajisteni-na-stari>)

¹¹³ Spořicí tarif, Raiffeisen stavební spořitelna, (<http://www.rsts.cz/sporici-tarif/>)

¹¹⁴ Rodinné domy na prodej, sReality.cz (<http://www.sreality.cz/hledani/prodej/domy/rodinne-domy/benesov,praha-zapad?velikost=3-pokoje>)

Zatím pan Veselý žije sám a velikost pronajatého bytu mu vyhovuje. Až by si pořídil rodinu, chtěl by se přestěhovat do rodinného domku. Prozatím by využil výhod stavebního spoření, aby získal určitý základ pro hypotéku. Ze svých volných prostředků by mohl odkládat 3 tis. Kč měsíčně.

Dle kalkulačky stavebního spoření u Raiffeisen stavební spořitelny bylo spočítáno, že při měsíční úložce 3 tis. Kč po dobu 12 let uspoří 500 697 Kč. Z toho by byl vlastní vklad 432 tis. Kč, státní podpora 28 tis. Kč a úroky 40 697 Kč.¹¹⁵ Výši hypotéky by si tedy mohl snížit o 0,5 mil. Kč. Do hypoteční kalkulačky bylo nutné zadat cenu nemovitosti, v tomto případě 2,5 mil. Kč, výše úvěru 2 mil. Kč, fixace 5 let a cenu splátky. Protože by se mohl ihned nastěhovat do nového domu, neplatil by již nájemné a jeho výdaje by se o tuto částku snížily. Výše jeho splátky by tedy mohla být 10 tis. Kč. V době, kdy by si vzal hypotéku, by již měl jistě rodinu a hypotéku by platili ze společného příjmu.

Na základě zadaných kritérií byla vybrána hypotéka u mBank, kdy splátka by tedy byla 9 726 Kč, úrok 2,69 %, RPSN 2,77 % a splatnost 23 let. Na úrocích by zaplatil 688 266 Kč.¹¹⁶ Splátka hypotéky není příliš vysoká, panu Veselému zbudou tedy určité finanční prostředky, obzvláště pokud bude mít v té době společný příjem s ženou. Mohl by tedy stranou odkládat určitou část např. na spořicí účet, a touto částkou poté předčasně hypotéku splatit.

4.2.7. Životní pojištění

Pokud by si pan Veselý založil rodinu a jeho příjem by byl tím hlavním v rodinném rozpočtu, měl by uvažovat o sjednání životního pojištění. Na stránkách Peníze.cz byla využita kalkulačka životního pojištění. Bylo zadáno, o jaký druh má účastník zájem, v tomto případě pojištění života (pro případ úmrtí z jakýchkoliv příčin) a úrazové pojištění (pro případ smrti následkem úrazu, trvalé následky, denní odškodné za dobu léčení a pojištění hospitalizace). Dále věk 25 let, pohlaví muž a měsíční výše pojistného 1 000 Kč.

---

¹¹⁵ Spořicí tarif, Raiffeisen stavební spořitelna, (<http://www.rsts.cz/sporici-tarif/>)

¹¹⁶ Hypoteční úvěr, Hypoteční kalkulačka, (<http://www.hypotecnikalkulacka.cz/>)

Bylo vypočítáno: pojistná částka v případě úmrtí 1 045 000 Kč, pojistná částka pro případ smrti následkem úrazu 565 tis. Kč a pojistná částka v případě trvalých následků úrazu 1 135 000 Kč. Pojištění bude trvat do 75 let věku. Při nezměněných podmínkách pojištění bude kapitálová hodnota pojistky 14 635 Kč, tzn. suma, kterou dostane klient při dožití konce pojištění. V případě kombinace pojištění a investování by při stejné měsíční částce byla kapitálová hodnota 491 152 Kč, pojistné částky však budou o zhruba polovinu nižší.

V současné době by si pan Veselý nemusel životní pojištění sjednávat. Pouze v případě, že si založí rodinu a zároveň si vezme hypotéku na pořízení vlastního bydlení, lze životní pojištění doporučit. Ovšem ne jako spořicí produkt, ale pouze jako pojištění.

5. Zhodnocení výsledků a doporučení

Shrnutí prvního modelového příkladu

Na základě výše provedených analýz bylo zjištěno:

Hrubá mzda pana Nového je 25 159 Kč, čistá mzda je 19 392 Kč. Jeho měsíční výdaje jsou ve výši 9 542 Kč. Na spoření mu tedy zbývá 9 850 Kč. Po dobu 18 měsíců si bude tvořit střednědobou finanční rezervu na spořicí účet ve výši 2 000 Kč měsíčně. Po tuto dobu mu zbude na spoření 7 850 Kč.

Jeho důchod by podle současného znění zákona byl ve výši 11 664 Kč. V případě očekávaného snížení důchodů v budoucnu, které bylo stanoveno na 42 %, by byl jeho důchod 6 765 Kč. Pan Nový by si však představoval důchod ve výši alespoň 15 tis. Kč.

Na základě výše uvedených analýz byl panu Novému doporučen vstup do II. pilíře důchodové reformy. Po vstupu do tohoto pilíře by jeho důchod klesnul na 10 579 Kč, reálně (s ohledem na předpokládané snížení) by to bylo 6 324 Kč. Měsíčně by do penzijního fondu odváděl ze své hrubé mzdy 503 Kč, tím by získal důchod 11 019 Kč (reálně). Tato částka však panu Novému nestačí, byl proto dále vybrán III. pilíř.

Jako nejvhodnější pravidelná měsíční částka byla stanovena 1 500 Kč. K této částce by navíc zaměstnavatel přispíval 500 Kč. Spoření pouze ve III. pilíři nepřinese požadovanou výši důchodu. Kombinace II. a III. pilíře je pro pana Nového ideální. Při spoření měsíční částky 2 003 Kč z volných finančních prostředků pana Nového již dosáhne na výši 15 tis. Kč měsíčně, přesně 15 122 Kč.¹¹⁷

Vzhledem k rozložení rizika a negativní budoucnosti II. pilíře by měl pan Nový využít i jiných prostředků pro získání potřebné částky. A protože bude II. pilíř zrušen, je potřeba vybrat jinou alternativu spoření. Jako další produkt bylo vybráno pravidelné investování. Při částce 800 Kč měsíčně by si při 6% zhodnocení naspořil navíc k důchodu 2 296 Kč. Pokud bude počítáno s důchodem ve výši 6 765 Kč (důchod bez účasti ve II. pilíři a s předpokládaným snížením), k tomu připočtena naspořená částka 4 103 Kč měsíčně

---

¹¹⁷ Penzijní kalkulačka, Peníze.cz, (<http://www.penize.cz/kalkulacky/duchodova-reforma-zajisteni-na-stari>)

z účasti ve III. pilíři a s pravidelnými investicemi 2 296 Kč, celkový důchod bude 13 164 Kč. V případě, že by pan Nový spořil v doplňkovém penzijním spoření částku 2 tis. Kč měsíčně, jeho důchod by byl 14 354 Kč, což stále nestačí. Pouze v případě, že by k této částce využil pravidelné investice ve výši 1 100 Kč, byl by jeho důchod 15 317 Kč.¹¹⁸ Protože investování je dosti rizikové, je dobré finanční prostředky rozložit i do jiných produktů.

Dalším známým produktem je stavební spoření. Výhodou je, že pokud je splněna minimální lhůta spoření 6 let, naspořenou částku lze využít na cokoliv, tedy i na důchod. Výše v tabulce č. 5 bylo vypočteno, že při odkládání částky 1 670 Kč měsíčně si může pan Nový k důchodu přičíst navíc 3 620 Kč po dobu 20 let. Pokud pan Nový nevyužije penzijní připojištění, jako alternativu může spořit 1 500 Kč do doplňkového penzijního spoření, 600 Kč do pravidelných investic a 1 670 Kč na stavební spoření. Tím si naspoří na důchod 15 291 Kč.¹¹⁹

Pokud pan Nový využije finančně náročnější plán spoření, přesto mu zbude 6 080 Kč. Prvních 6 let by si odkládal 2,5 tis. Kč měsíčně na stavební spoření, kde by si naspořil 202 841 Kč, poté by si vzal hypotéku ve výši 1 300 000 Kč. Po odečtení splátky hypotéky 3 300 Kč mu zbude 2 780 Kč.

Na základě výše uvedených hodnot je vidět srovnání, že pokud pan Nový bude spořit pouze v rámci produktů důchodové reformy, měsíčně bude odkládat 2 003 Kč, jeho důchod bude 15 122 Kč. Pokud nevyužije penzijní připojištění, bude měsíčně odkládat 3 770 Kč, a jeho důchod bude 15 291 Kč. Musí tedy odkládat o zhruba 1 500 Kč více, aby dosáhl na stejnou výši důchodu.

Protože je pan Nový hlavním živitelem rodiny, bylo mu dále doporučeno, aby si sjednal životní pojištění. Jeho rodina tak bude zajištěna, pokud by zemřel nebo měl trvalé následky způsobené úrazem. Bylo navrženo pojistné ve výši 1 000 Kč měsíčně.

---

¹¹⁸ Penzijní kalkulačka, Peníze.cz, (<http://www.penize.cz/kalkulacky/duchodova-reforma-zajisteni-na-stari>)

¹¹⁹ Tamtéž

Shrnutí druhého modelového příkladu

Na základě výše provedených analýz bylo zjištěno:

Hrubá mzda pana Veselého je 40 000 Kč, čistá mzda je 29 630 Kč. Jeho měsíční výdaje jsou ve výši 20 192 Kč. Na spoření mu tedy zbývá 9 438 Kč. Po dobu 24 měsíců si bude tvořit střednědobou finanční rezervu na spořicí účet ve výši 2 500 Kč měsíčně. Po tuto dobu mu zbude na další spoření 6 938 Kč.

Jeho důchod by podle současného znění zákona byl ve výši 14 539 Kč. V případě očekávaného snížení důchodů v budoucnu, které bylo stanoveno na 48 %, by byl jeho důchod 7 560 Kč. Pan Veselý by si však představoval důchod ve výši 22 tis. Kč.

Na základě výše uvedených analýz byl panu Veselému doporučen vstup do II. pilíře důchodové reformy. Po vstupu do tohoto pilíře by jeho důchod klesnul na 13 276 Kč, reálně (s ohledem na předpokládané snížení) by to bylo 6 904 Kč. Měsíčně by do fondů odváděl ze své hrubé mzdy 800 Kč, tím by získal důchod 18 284 Kč (reálně). Pan Veselý se domnívá, že tato částka mu nebude stačit, proto byl dále vybrán III. pilíř.

Jako nejvhodnější pravidelná měsíční částka byla stanovena 1 500 Kč. K této částce by navíc zaměstnavatel přispíval 500 Kč. Spoření pouze ve III. pilíři nepřinese požadovanou výši důchodu. Kombinace II. a III. pilíře je pro pana Veselého ideální. Při spoření měsíční částky 2 300 Kč z volných finančních prostředků pana Veselého již dosáhne na požadovanou výši 22 tis. Kč měsíčně, přesně 23 484 Kč.¹²⁰

Kvůli negativní budoucnosti II. pilíře bylo panu Veselému navrženo alternativní spoření. Jako další produkt bylo vybráno pravidelné investování. Při částce 800 Kč měsíčně by si při 6% zhodnocení naspořil navíc k důchodu 3 337 Kč. Pokud bude počítáno s důchodem ve výši 7 560 Kč (důchod bez účasti ve II. pilíři a s předpokládaným snížením), k tomu bude připočtena naspořená částka 5 200 Kč měsíčně z účasti ve III. pilíři a s pravidelnými investicemi 3 337 Kč, celkový důchod bude pouze 16 097 Kč. Navíc by tedy mohl využít stavební spoření 1 670 Kč měsíčně, ze kterého mu bude k důchodu připočteno měsíčně 3 620 Kč po dobu 20 let. Důchod celkem by byl 19 717 Kč, což stále

---

¹²⁰ Penzijní kalkulačka, Peníze.cz (<http://www.penize.cz/kalkulacky/duchodova-reforma-zajisteni-na-stari>)

neodpovídá představám pana Veselého. Musel by se tedy v důchodovém věku uskromnit nebo využít jiné produkty.

Zde je vidět srovnání - pokud pan Veselý bude spořit pouze v rámci produktů důchodové reformy, měsíčně bude odkládat 2 300 Kč, jeho důchod bude 23 484 Kč. Pokud nevyužije penzijní připojištění, bude měsíčně odkládat téměř 4 000 Kč a jeho důchod bude pouze 19 717 Kč.

Pokud pan Veselý využije finančně náročnější plán spoření, přesto mu zbude 5 468 Kč. Po 12 let by si odkládal 3 tis. Kč měsíčně na stavební spoření, kde by si naspořil 500 tis. Kč, poté by si vzal hypotéku ve výši 2 000 000 Kč. Splátka hypotéky byla stanovena na 9 726 Kč. Volné finanční prostředky jsou 5 468 Kč, tato částka se však navýší o nájemné 6 500 Kč, které v té době již platit nemusí, tzn. 11 968 Kč. Po odečtení splátky hypotéky mu stále zbudou 2 242 Kč měsíčně. Jak již bylo výše zmíněno, hypotéku na rodinný dům by si vzal pouze v případě, že by si založil rodinu. Přesto lze však doporučit, aby si pan Nový pořídil vlastní bydlení, například vlastní byt, na který by si mohl vzít hypotéku na menší částku, a splátky by tedy byly nižší. Vše závisí na životní situaci v daném období.

Stejně jako u pana Nového, bylo panu Veselému navrženo životní pojištění. Ovšem v případě, že by si založil rodinu. V současné době si životní pojištění sjednávat nemusí.

Celkové zhodnocení

Na základě výše uvedených analýz lze vyvrátit hypotézu: "Do druhého pilíře se vyplatí vstoupit pouze mladým účastníkům do 30 let, kteří mají čistý příjem nad 25 tis. Kč. Těm, co jsou starší, a zároveň nemají čistý příjem nad 25 tis. Kč, se nevyplatí do II. pilíře vstoupit."

Bylo zjištěno, že pokud je člověku pod 30 let a má čistý příjem nad 25 tis. Kč, určitě se mu vyplatí do II. pilíře vstoupit. I když je ale člověk starší 30 let a má nižší čistý příjem než 25 tis. Kč, vyplatí se mu do II. pilíře také vstoupit. V obou modelových příkladech vyšel II. pilíř jako jeden z nejlepších způsobů spoření na důchod. Účastník získá z II. pilíře nejvyšší důchod přesto, že měsíčně odvádí oproti ostatním spořicími produktům mnohem

nižší částku. Ovšem u druhého modelového příkladu – mladý člověk s vysokým příjmem, se účast ve II. pilíři vyplatila mnohem více než u prvního. Právě proto, že u II. pilíře záleží na výši mzdy, využívali by ho především nadprůměrně vydělávající lidé. Tím by se omezila solidarita systému.

II. pilíř však nelze využívat samostatně. V obou příkladech byla stanovena požadovaná výše důchodu na 75 % současného příjmu. Ani v jednom případě nedosáhne účastník na tuto hranici. Musí tedy využít i jiné produkty. Jako nejlepší řešení se ukázalo zkombinování II. a III. pilíře. Pokud jsou využity obě tyto možnosti, lze dosáhnout stanovené výše důchodu.

6. Závěr

Cílem práce bylo seznámit čtenáře s problematikou důchodového systému v České republice a s možnostmi zajištění na stáří. V teoretické části byly rozebrány některé pojmy týkající se důchodů, jednotlivé druhy důchodů a penzijních fondů. Dále bylo popsáno několik vybraných produktů, které lze využít pro důchodové spoření. V praktické části byla provedena analýza dvou modelových příkladů. Na základě této analýzy bylo provedeno zhodnocení, zda se vyplatí vstoupit do II. či III. pilíře důchodové reformy. Případně, jaké jiné produkty lze využít na důchodové spoření a jakou částku je zde možné si našetřit.

Práce se dále pokusila potvrdit či vyvrátit stanovenou hypotézu: " Do druhého pilíře se vyplatí vstoupit pouze mladým účastníkům do 30 let, kteří mají čistý příjem nad 25 tis. Kč. Těm, co jsou starší, a zároveň nemají čistý příjem nad 25 tis. Kč, se nevyplatí do II. pilíře vstoupit." Dle výpočtů v praktické části byla hypotéza vyvrácena. I lidem nad 30 let, kteří mají čistý příjem pod 25 tis. Kč, se vyplatí do II. pilíře vstoupit.

Důchodová reforma je a stále bude dlouhodobě diskutované téma. Obyvatelstvo stárne a počet ekonomicky aktivních obyvatel klesá. Současný systém není dlouhodobě udržitelný. Průběžný systém bude jistě stále fungovat, částky z něj vyplácené však budou nízké a mnoha lidem nepokryjí potřebné výdaje na živobytí. Stát tedy bude muset těmto lidem poskytovat různé dávky. Je potřeba, aby se lidé nespolehali pouze na stát a začali si na důchod spořit. II. pilíř by mohl být řešením. Avšak kvůli jeho nevýhodám, jako nemožnost vystoupit nebo výplata pouze doživotně apod. nevstoupilo do II. pilíře tolik účastníků, kolik se očekávalo. Jedním z důvodů byl také předvolební slib ČSSD, že pokud se dostane k moci, II. pilíř zruší. Tak malý počet lidí, kteří se rozhodli vstoupit, by současný problém s vyplácením důchodů nevyřešil.

Podle výpočtů v praktické části vyšel II. pilíř pozitivně vzhledem k vyšší naspořené částky a pravidelné měsíční úložce. Řešením by mohlo být zavedení II. pilíře jako povinného. Vznikl by však problém, kdo přesně, a kdy by měl vstoupit. Především však nemá člověk žádnou garanci, která by dokázala říci, že se během příštích 30 let systém nezmění. Spořit ve II. pilíři doživotně a bez jistoty, co se s pilířem v budoucnu stane, je velmi riskantní. Druhou možností je provést zásadní změny v II. pilíři týkající se čerpání naspořených

peněz, výpovědi smlouvy atd. Tato varianta by byla jistě pro většinu účastníků schůdnější. Jiným řešením by bylo pozměnění současného III. pilíře, aby se stal atraktivnějším pro více lidí, např. větší podpora od zaměstnavatelů. Především je potřeba přesvědčit občany, aby se nespolehali na stát a začali si na důchod spořit sami, ať již využijí produkty důchodové reformy či nikoliv.

7. Seznam použitých zdrojů

Tištěné dokumenty

FILIP, Miloš. *Osobní a rodinné bohatství: jak se dobře zajistit*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2006, xi, 273 s. Beckova edice ABC. ISBN 80-717-9466-X.

FILIP, Miloš; POSPÍŠIL, Roman. *Finanční poradenství: Co s tou penzí*. 1. vyd. Praha: Institut pro finanční poradenství, 2013, 135 s. ISBN 978-80-905457-0-0.

JANDA, Josef. *Zajištění na stáří: jak se co nejlépe připravit na podzim života*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 197 s. Finance pro každého. ISBN 978-80-247-4400-1.

KAHOUN, Vilém. *Sociální zabezpečení: vybrané kapitoly*. 1. vyd. Praha: Triton, 2009, 445 s. ISBN 978-807-3873-462.

PIKORA, Vladimír; ŠICHTAŘOVÁ, Markéta. *Všechno je jinak: aneb, Co nám neřekli o důchodech, euru a budoucnosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 224 s. ISBN 978-80-247-4207-6.

PŘIB, Jan. *Kdy do důchodu a za kolik: právní stav k 1.1.2010*. 11. aktualizované vyd. Praha: Grada, 2010, sv. Právo pro každého (Grada). 128 s. ISBN 978-80-247-3292-3.

PŘIB, Jan; VOŘÍŠEK, Vladimír. *Důchodové pojištění v České republice*. 6., aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2000, 319 s. Finance (Grada). ISBN 80-726-3035-0.

RYTÍŘOVÁ, Lucie. *Důchodový systém v České republice*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. Práce, mzdy, pojištění. 115 s. ISBN 978-80-7263-821-5.

SYROVÝ, Petr. *Jak si spořit na důchod: zorientujte se v důchodové reformě*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. Finance (Grada), 152 s. ISBN 978-80-247-4479-7.

ŠULC, Jaroslav; ILLETŠKO, Petr. *Penzijní připojištění*. 1. vyd. Praha: Grada, 2000, 163 s. Finance (Grada). ISBN 80-716-9979-9.

Elektronické dokumenty

ČSSZ: Kdo má v roce 2013 nárok na starobní důchod? *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. [cit. 2013-08-02]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/14959>

Druhý pilíř Nečasovy vlády nový kabinet zruší za dva roky. *Novinky.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/326167-druhy-pilir-necasovy-vlady-novy-kabinet-zrusi-za-dva-roky.html>

Důchodová reforma: Způsob výplaty. *DůchodováReforma.cz* [online]. 2011 [cit. 2014-02-04]. Dostupné z: <http://duchodovareforma.mpsv.cz/cs/73>

Důchodové pojištění. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. [cit. 2013-08-02]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/3>

Důchodové pojištění: Starobní důchody. *Česká správa sociálního zabezpečení* [online]. 2014 [cit. 2014-02-06]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/davky/starobni-duchody.htm>

Důchodové pojištění: Účast na pojištění. *Česká správa sociálního zabezpečení* [online]. 2014 [cit. 2014-04-02]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/ucast-na-pojisteni/>

Důchodová reforma a zajištění na stáří 2014: Penzijní kalkulačka. *Peníze.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/kalkulacky/duchodova-reforma-zajisteni-na-stari>

GOLA, Petr. Možnosti zrušení II. pilíře. *DůchodováReforma.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-08-10]. Dostupné z: <http://www.duchodovareforma.cz/clanky-tydne/moznosti-zruseni-ii-pilire/>

HEŘT, Vlastimil. Třetí pilíř nemusí být vždy výhodný. Záleží na vstupním věku. *IDnes.cz: Finance*[online]. 2014 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/treti-pilir-penzijni-pripojsteni-pro-koho-je-vyhodny-pg0/penze.aspx?c=A130205_1885582_penze_zuk

Hypoteční úvěr. *Hypoteční kalkulačka* [online]. 2014 [cit. 2014-10-01]. Dostupné z: <http://www.hypotecnikalkulacka.cz/>

HOVORKA, Jiří. Politici se shodují na důchodovém stropu: 65 let. Schválit by ho měli do tří let. In: *Hospodářské noviny* [online]. 2014 [cit. 2013-10-13]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-62880510-politici-se-shoduji-na-duchodovem-stropu-65-let-schvalit-by-ho-meli-do-tri-let>

Jak začít investovat: Pravidelné investice. *ING: Finance* [online]. 2014 [cit. 2014-02-06]. Dostupné z: <https://cz.ingfondy.eu/pageShort.asp?page=149>

KOHOUTOVÁ, Zuzana. Pravidelná investice je výhodnější než jednorázová, dokázali odborníci. *IDnes.cz: Finance* [online]. 2014 [cit. 2014-02-06]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/odbornici-porovnali-vynos-u-pravidelne-a-jednorazove-investice-p8n-/inv.aspx?c=A111010_143656_inv_zuk

KOHOUTOVÁ, Zuzana. Sazby hypoték zase padají, ideální doba pro pořízení bydlení trvá. *IDnes.cz: Finance* [online]. 2014 [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/prumerne-urokove-sazby-hypotek-za-unor-2014-fi7-/hypoinde.aspx?c=A140318_115943_hypoinde_zuk

KOPECKÝ, Josef. Vláda pohřbívá Nečasovu penzijní reformu, skončí v lednu 2016. In: *IDnes.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-11-12]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/vlada-pohrbiva-necasovu-duchodovou-reformu-fzj-/ekonomika.aspx?c=A141112_121157_ekonomika_kop

KUČEROVÁ, Dagmar. Druhý důchodový pilíř čekají změny. Zvýší se počet zájemců? *Podnikatel.cz: Právo a zákony* [online]. 2007-2014 [cit. 2013-09-04]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/druhy-duchodovy-pilir-cekaji-zmeny-zvysi-se-pocet-zajemcu/>

KUTÁLEK, Vladimír. Mám vstoupit do II. pilíře spoření na penzi?. *Měšec.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/mam-vstoupit-do-ii-pilire/>

LAZAREVIČ, Arsen. 5 důvodů, proč se zúčastnit druhého pilíře. *Měšec.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/5-duvodu-proc-se-zucastnit-druheho-pilire/>

MORÁVEK, Daniel. 5 možností, jak spořit na důchod jinak než v druhém pilíři. *Podnikatel.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-02-06]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/5-moznosti-jak-sporit-na-duchod-jinak-nez-v-druhem-piliri/>

Nechte svůj účet, aby vám vydělával. *Equa bank* [online]. 2014 [cit. 2014-06-23]. Dostupné z: <http://www.equabank.cz/produkty/sporeni/sporici-ucet/>

Obecná informace k zákonu o důchodovém pojištění. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2011 [cit. 2013-08-02]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/617>

Peníze a úspory: Stovky tisíc Čechů se připravují o státní příspěvky na penzijním připojištění. *Podnikatel.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/stovky-tisic-cechu-se-pripravuji-o-statni-prispevky-na-penzijnim-pripojisteni/>

Pojištění OSVČ: Účast na pojištění. *Česká správa sociálního zabezpečení* [online]. 2014 [cit. 2014-04-02]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/ucast-na-pojisteni/>

Pravidelná investice. *SwissLife* [online]. 2014 [cit. 2014-06-23]. Dostupné z: <http://www.swisslifeselect.cz/cs/home/klient/kalkulatory/investice.html>

Profil společnosti. *Burza cenných papírů Praha* [online]. 2014 [cit. 2014-02-09]. Dostupné z: <http://www.bcpp.cz/dokument.aspx?k=Profil-Burzy>

Průměrné mzdy. *Český statistický úřad* [online]. 2014 [cit. 2014-02-06]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/kalendar/aktual-pmz>

SALMON, Michal. Jak a kolik spořit na důchod?. *Měšec.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-02-06]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/jak-a-kolik-sporit-na-duchod/>

Spořicí tarif. *Raiffeisen stavební spořitelna* [online]. 2014 [cit. 2014-10-01]. Dostupné z: <http://www.rsts.cz/sporici-tarif/>

Starobní důchody. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2011 [cit. 2013-09-05]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/618>

Stavební spoření. *Peníze.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-02-06]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/stavebni-sporeni>

Tři pilíře důchodového systému. *Finance.cz* [online]. 2000-2013 [cit. 2013-08-02]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/duchody-a-davky/vse-o-duchodech/duchodove-systemy/tri-pilire-duchodoveho-systemu/>

Tři pravidla pro tvorbu finančních rezerv. *Gteam: Profesionální poradenství pro Evropu* [online]. 2013 [cit. 2014-02-06]. Dostupné z: <http://gasparteam.eu/fin-rezervy>

TŮMA, Ondřej. Druhý pilíř neztracujte. Má výhody i ve srovnání s podílovými fondy. *Peníze.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/zajisteni-na-duchod/246792-druhy-pilir-neztracujte-ma-vyhody-i-ve-srovnani-s-podilovymi-fondy>

TŮMA, Ondřej. Očima expertů: Drahé kovy. Skvělá investice, nebo loterie?. *Peníze.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/zajisteni-na-duchod/246792-druhy-pilir-neztracujte-ma-vyhody-i-ve-srovnani-s-podilovymi-fondy>

Vše o důchodu: Důchodová reforma byla nutná, státní penze budou klesat. *Důchod.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: <http://www.duchod.cz>
Základní informace. *RM Systém: Česká burza cenných papírů* [online]. 2014 [cit. 2014-02-09]. Dostupné z: <http://www.rmsystem.cz/spolecnost/zakladni-informace>

Zákon o důchodovém pojištění. *Business.center.cz* [online]. 1998-2013 [cit. 2013-09-02]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/duchodpoj/>

ZÁMEČNÍK, Petr. Kam uložit peníze? 13 základních investičních možností. *Investiční web* [online]. 2014 [cit. 2014-02-06]. Dostupné z: <http://www.investicniweb.cz/univerzita/investovani/2011/8/11/kam-ulozit-penize-13-zakladnich-investicnich-moznosti/>

2. pilíř penzijní reformy - nevýhody. *Duchody-duchodci.cz: kdy a za kolik do důchodu* [online]. 2014 [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://www.duchody-duchodci.cz/2-pilir-duchodu-nevyhody.php>

II. pilíř budoucích českých důchodců. *DůchodováReforma.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-09-02]. Dostupné z: <http://www.duchodovareforma.cz/duchodove-sporeni-2/ii-pilir-budoucich-ceskych-duchodcu/://www.duchod.cz/duchodova-reforma-byla-nutna-statni-penze-budou-klesat/>

8. Přílohy

Příloha č. 1: Nárok na odchod do důchodu

Příloha č. 2: Průměrná měsíční výše důchodů podle druhu (1989-2013)

Příloha č. 3: Průměrná výše starobního důchodu v ČR

Příloha č. 1: Nárok na odchod do důchodu

Rok narození	Muž	Žena		
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1950	62+6	61	59+8	58+4
1951	62+8	61+4	60	58+8
1952	62+10	61+8	60+4	59
1953	63	62	60+8	59+4
1954	63+2	62+4	61	59+8
1955	63+4	62+8	61+4	60
1956	63+6	63+2	61+8	60+4
1957	63+8	63+8	62+2	60+8
1958	63+10	63+10	62+8	61+2
1959	64	64	63+2	61+8
1960	64+2	64+2	63+8	62+2
1961	64+4	64+4	64+2	62+8
1962	64+6	64+6	64+6	63+2
1963	64+8	64+8	64+8	63+8
1964	64+10	64+10	64+10	64+2
1965	65	65	65	64+8
1966	65+2	65+2	65+2	65+2
1967	65+4	65+4	65+4	65+4
1968	65+6	65+6	65+6	65+6
1969	65+8	65+8	65+8	65+8
1970	65+10	65+10	65+10	65+10
1971	66	66	66	66
1972	66+2	66+2	66+2	66+2
1973	66+4	66+4	66+4	66+4
1974	66+6	66+6	66+6	66+6
1975	66+8	66+8	66+8	66+8
1976	66+10	66+10	66+10	66+10
1977	67	67	67	67
1978	67+2	67+2	67+2	67+2
1979	67+4	67+4	67+4	67+4
1980	67+6	67+6	67+6	67+6
1981	67+8	67+8	67+8	67+8
1982	67+10	67+10	67+10	67+10
1983	68	68	68	68
1984	68+2	68+2	68+2	68+2
1985	68+4	68+4	68+4	68+4
1986	68+6	68+6	68+6	68+6
1987	68+8	68+8	68+8	68+8
1988	68+10	68+10	68+10	68+10

1989	69	69	69	69
1990	69+2	69+2	69+2	69+2
1991	69+4	69+4	69+4	69+4
1992	69+6	69+6	69+6	69+6
1993	69+8	69+8	69+8	69+8
1994	69+10	69+10	69+10	69+10
1995	70	70	70	70
1996	70+2	70+2	70+2	70+2
1997	70+4	70+4	70+4	70+4
1998	70+6	70+6	70+6	70+6
1999	70+8	70+8	70+8	70+8
2000	70+10	70+10	70+10	70+10
2001	71	71	71	71
2002	71+2	71+2	71+2	71+2

*Zdroj: vlastní zpracování, data převzata z webových stránek
<http://aktualne.centrum.cz/finance/prace/clanek.phtml?id=704779>*

Příloha č. 2: Průměrná měsíční výše důchodů podle druhu (1989-2013)

Tab. 13.04 Průměrná měsíční výše důchodů v ČR podle druhu (stav v prosinci příslušného roku)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Starobní důchod																									
Celkem	1 639	1 763	2 108	2 283	2 824	3 388	3 787	4 610	5 148	5 576	5 910	6 292	6 808	6 833	7 075	7 270	7 744	8 187	8 747	9 638	10 045	10 123	10 552	10 778	10 970
muži	.	.	.	.	.	.	.	.	5 889	6 174	6 557	6 988	7 595	7 622	7 902	8 133	8 662	9 157	9 784	10 715	11 175	11 240	11 700	11 948	12 150
ženy	.	.	.	.	.	.	.	4 687	5 087	5 391	5 735	6 196	6 213	6 429	6 600	7 030	7 431	7 938	8 784	9 133	9 189	9 584	9 782	9 955	9 955
Plný invalidní důchod ¹⁾																									
Celkem	1 496	1 603	1 948	2 117	2 683	3 227	3 617	4 461	4 986	5 398	5 731	6 118	6 638	6 666	6 911	7 088	7 537	7 962	8 496	9 337	9 681	9 656	10 005	10 141	10 245
muži	.	.	.	.	.	.	.	.	5 393	5 835	6 194	6 612	7 173	7 193	7 449	7 628	8 096	8 538	9 094	9 943	10 301	10 142	10 482	10 597	10 676
ženy	.	.	.	.	.	.	.	4 490	4 865	5 164	5 511	5 977	6 016	6 243	6 415	6 840	7 243	7 750	8 588	8 925	9 075	9 435	9 596	9 730	9 730
Vdovský důchod																									
Celkem	.	.	.	.	.	3 544	3 979	4 806	5 336	5 791	6 164	6 628	7 238	7 266	7 538	7 737	8 216	8 736	9 371	10 251	10 653	10 712	11 179	11 411	11 600
důchod sólo	1 088	1 197	1 470	1 622	1 954	2 480	2 873	3 500	3 878	4 150	4 342	4 565	4 902	4 863	4 963	5 028	5 291	5 546	5 875	6 577	6 743	6 744	6 989	7 104	7 216
kombinovaný ²⁾	1 786	2 170	2 481	3 140	3 728	4 163	4 163	5 065	5 579	6 042	6 421	6 895	7 523	7 547	7 822	8 015	8 502	9 028	9 671	10 549	10 955	11 002	11 452	11 680	11 864
Vávecký důchod																									
Celkem	.	.	.	.	.	.	.	5 002	5 771	6 371	6 806	7 343	8 039	8 063	8 369	8 604	9 137	9 696	10 390	11 329	11 814	11 909	12 458	12 729	12 965
důchod sólo	.	.	.	.	.	.	.	2 387	2 804	3 042	3 216	3 379	3 620	3 652	3 770	3 862	4 123	4 358	4 668	5 412	5 580	5 660	5 920	6 076	6 240
kombinovaný ²⁾	.	.	.	.	.	.	.	5 583	6 212	6 727	7 168	7 711	8 435	8 477	8 810	9 049	9 611	10 195	10 907	11 847	12 348	12 429	12 963	13 236	13 463
Sirotsí důchod																									
Celkem	.	.	.	.	.	1 338	1 636	2 180	2 546	2 761	2 918	3 077	3 290	3 328	3 440	3 530	3 780	3 999	4 278	4 989	5 145	5 194	5 428	5 544	5 657
muži	.	.	.	.	.	.	.	.	2 546	2 759	2 915	3 076	3 288	3 327	3 426	3 512	3 761	3 977	4 254	4 980	5 114	5 153	5 414	5 534	5 645
ženy	.	.	.	.	.	.	.	2 546	2 764	2 922	3 080	3 293	3 329	3 452	3 544	3 796	4 016	4 298	5 013	5 189	5 226	5 440	5 554	5 668	5 668

Poznámky:

V letech 1989 až 1993 důchody pouze ze zabezpečení pracovníků (bez družstevních rolníků a samostatně hospodařících)

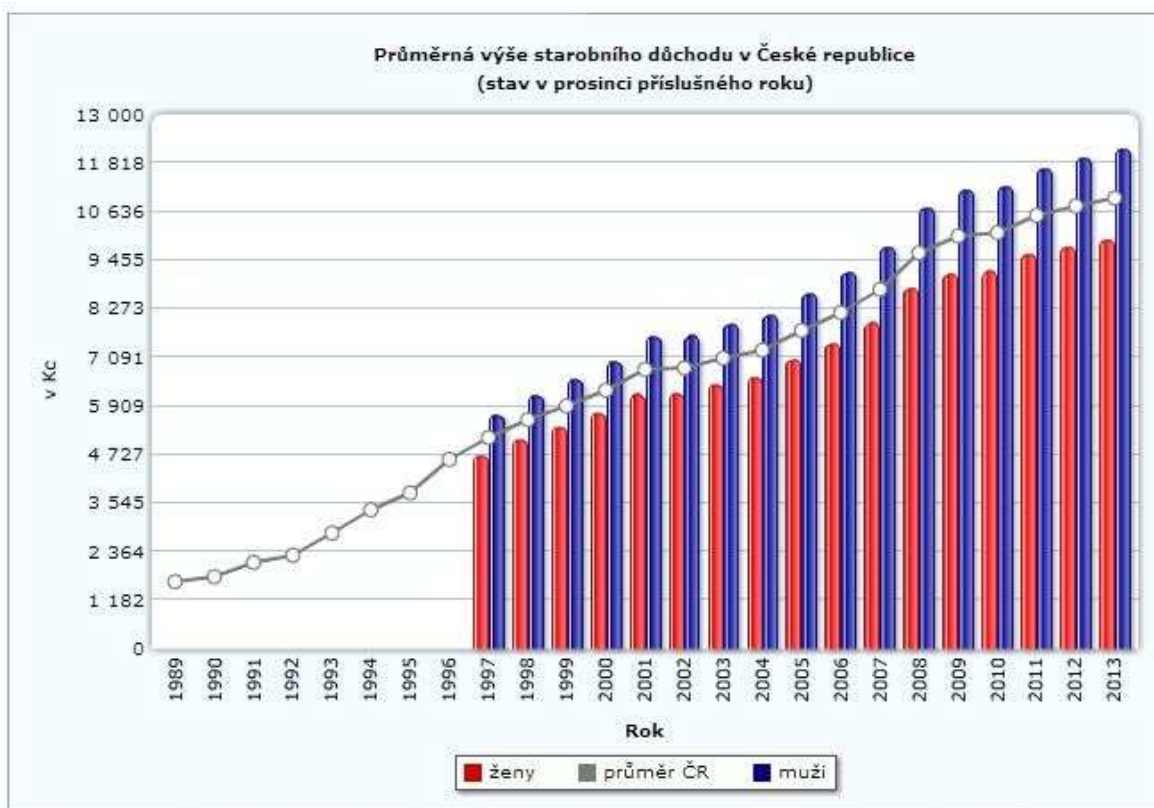
¹⁾ vdovský důchod v kombinaci s přímým důchodem

²⁾ vávecký důchod v kombinaci s přímým důchodem

³⁾ od roku 2010 invalidní důchod třetího stupně

Zdroj: [http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/D9003FD96B/\\$File/3201814_1304.pdf](http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/D9003FD96B/$File/3201814_1304.pdf)

Příloha č. 3: Průměrná výše starobního důchodu v ČR

Zdroj: http://www.czso.cz/csu/dyngrafy.nsf/graf/cr_od_roku_1989_duchod